

TURINYS

I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos.....	3
PIRMASIS SKIRSNIS. Plano tikslas	3
ANTRASIS SKIRSNIS. Trumpas Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ apibūdinimas.....	3
TREČIASIS SKIRSNIS. Vartojamos sąvokos ir santrumpos.....	3
II SKYRIUS. Gresiantys pavojai.....	6
III SKYRIUS. Pespėjimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį organizavimas ir veiksmų koordinavimas	6
IV SKYRIUS. Informacijos apie įvykį gavimo ir perdavimo tvarka	8
V SKYRIUS. Darbuotojų ir kitų asmenų apsauga gresiant ar susidarius įvykiui	10
PIRMASIS SKIRSNIS. Darbuotojų, vaikų bei kitų asmenų evakavimo organizavimas	10
ANTRASIS SKIRSNIS. Darbuotojų ir kitų asmenų apsaugos nuo gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių organizavimo tvarka	14
TREČIASIS SKIRSNIS. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės	14
KETVIRTASIS SKIRSNIS. Organizavimas pirmosios pagalbos teikimo nukentėjusiems	15
VI SKYRIUS. Gresiančių ar įvykusių įvykių likvidavimo ir jų padarinių šalinimo, gelbėjimo darbų organizavimas ir koordinavimas	17
PIRMASIS SKIRSNIS. Galimų pavojų Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas	17
Galimo gaisro atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir likvidavimas, padarinių šalinimas.....	17
Galimo cheminio pavojaus atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir likvidavimas, padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.....	20
Paliktojo jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio ar radionuklidais užteršto objekto įstaigos aplinkoje atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas. Branduolinio ir (ar) radiologinio incidento ar avarijos atveju įstaigos darbuotojų veiksmai.....	23
Įtartinio radinio atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.....	28
Pastato griūties, geologinių reiškinių atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.....	28
Teroristinio išpuolio atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.....	29
Žmonių grobimo, įkaitais paėmimo atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.	29
ANTRASIS SKIRSNIS. Įstaigos vadovo veiksmai organizuojant ir koordinuojant gelbėjimo darbus įvykių metu ir jų priimtų sprendimų įgyvendinimas.....	30
TREČIASIS SKIRSNIS Materialinių išteklių telkimo gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams likviduoti ir jų padariniams šalinti procedūros.....	32
VII SKYRIUS.Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo organizavimas.....	32
VIII SKYRIUS. Veiksmai, gavus iš savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymą ūkio subjektui ar kitai įstaigai priklausančias (valdomas) patalpas, statinius pritaikyti gyventojų kolektyvinei apsaugai.....	33
IX SKYRIUS. Veiklos tęstinumo užtikrinimas.....	35

PRIEDAI

1 priedas: Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“.

2 priedas: Civilinės saugos sistemos pajėgų, avarinių tarnybų kontaktinė informacija.

3 priedas: Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ materialiniai ištekliai. Asmeninės apsaugos priemonės.

4 priedas: Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ pastatų aukštų išplanavimo schemas.

5 priedas: Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ teritorijos išplanavimas, evakavusių žmonių susirinkimo vietos.

6 priedas: Perspėjimo apie įvykį Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ schema.

7 priedas: Keitimosi informacija apie įvykį Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ schema.

8 priedas: Įstaigos darbuotojų kontaktinė informacija. Informacija apie įstaigos darbuotojų atsakomybę.

9 priedas: Vilniaus miesto savivaldybės statinių ir patalpų, skirtų kolektyvinei gyventojų apsaugai, sąrašas.

10 priedas: Papildoma informacija.

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

PIRMASIS SKIRSNIS PLANO TIKSLAS

1. Ekstremaliųjų situacijų valdymo planui keliami tikslai:
 - 1.1. prognozuoti ekstremalius įvykius, situacijas ir numatyti galimą poveikį žmogui ir aplinkai. Pasirengti tinkamai reaguoti, koordinuotai veikti įvykus ekstremaliam įvykiui, situacijai;
 - 1.2. gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu padėti įstaigos vadovui organizuoti, koordinuoti, valdyti žmogiškuosius, materialinius išteklius vykdant žmonių evakavimo, gelbėjimo, įvykio likvidavimo, lokalizavimo bei padarinių šalinimo darbus.

ANTRASIS SKIRSNIS TRUMPAS VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „AUŠRELĖ“ APIBŪDINIMAS

2. Pavadinimas: Vilniaus lopšelis-darželis „Aušrelė“.
3. Adresas: Gerosios Vilties g. 28, Vilnius.
4. Kodas: 190020391.
5. Pagrindinės veiklos rūšys pagal EVRK red. 2: pradinis ugdymas;
6. Darbo laikas: įstaigos - nuo 6.30 iki 19.00 val., penkios darbo dienos per savaitę. Sargo darbo laikas nuo 18.00 val. iki 6.00 val. darbo dienomis. Šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių dienomis – 24 val./parą.
Darbuotojų, vaikų skaičius (skaičius kintantis):
 - 6.1. darbuotojų skaičius – 52;
 - 6.2. vaikų -215, nuo 1,5 iki 3 metų numatytos dvi grupės po 18 vaikų, iš viso dvylika vaikų grupių.
7. Įstaigos vadovas: kontaktinė informacija pateikiama 8 priede.
8. Pastatų skaičius: vienas.
9. Elektros energija: avarinio elektros energijos tiekimo šaltinio nėra. Elektros skydinės pažymėtos evakavimo planuose.
10. Šildymas: patalpos apšildomos centralizuotai.
11. Ventiliacijos sistemos: virtuvėje.
12. Telekomunikacijos: ryšys palaikomas per fiksuotą telefoninį ryšį (AB Telia, tel. 1817). Pranešimas apie įvykį bus vykdomas elektroninėmis komunikavimo (ryšio) sistemomis, fiksuotu telefono ryšiu.
13. Kolektyvinės apsaugos statiniai: Informacija apie Vilniaus miesto kolektyvinės apsaugos statinius pateikiama 9 priede.
14. Materialiniai ištekliai: gaisro gesinimo priemonės, informacija apie asmenines apsaugos priemones pateikiama 3 priede.

TREČIASIS SKIRSNIS VARTOJAMOS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

15. Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.
16. Civilinės saugos sistemos pajėgos skirtos gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti ekstremaliosios situacijos židinyje. Joms priskiriama priešgaisrinės gelbėjimo, policijos, viešojo saugumo tarnybos, Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, avarinių tarnybų, atliekančių

neatidėliotinus darbus, valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, valstybės sienos apsaugos tarnybos pajėgos.

17. Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

18. Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

19. Ekstremaliojo įvykio kriterijai – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremalioju.

20. Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas – dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

21. Ekstremaliųjų situacijų prevencija – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms priemonių visuma, kad būtų išvengta ekstremaliųjų situacijų arba mažėtų jų galimybė, o susidarius ekstremaliajai situacijai būtų kuo mažiau pakenkta gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklai, turtui ir aplinkai.

22. Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

23. Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

24. Pavojingoji medžiaga – medžiaga, mišinys ar preparatas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytame sąraše arba atitinkantis nustatytus kriterijus ir esantis žaliavų, gaminių, šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalo, įskaitant medžiagas, kurios gali susidaryti kilus avarijai.

25. Rizika - tai galinčio įvykti nelaimingo atsitikimo tikimybė ir jos galimas poveikis žmogui, gamtai ir materialinėms vertybėms (nuosavybei).

26. Pirmoji pagalba – asmenų, kurie nėra sveikatos priežiūros ar farmacijos specialistai, atliekami veiksmai, skirti padėti kitų ar savo sveikatai, naudojant turimas medicinos ir (ar) kitokias priemones bei medžiagas.

27. Pirmoji medicinos pagalba – sveikatos priežiūros specialistų ar farmacijos specialistų atliekami svarbiausi tikslingi veiksmai, skirti padėti kitų ar savo sveikatai bei gyvybei, naudojant turimas medicinos ir (ar) kitokias priemones bei medžiagas, kol nukentėjusiajam (pacientui) bus pradėta teikti skubioji institucinė medicinos pagalba arba paciento būklė taps normali, arba bus konstatuota jo mirtis.

28. Skubioji medicinos pagalba – tai tokia medicinos pagalba, kuri teikiama nedelsiant arba neatidėliotinai, kai dėl ūmių klinikinių būklių gresia pavojus paciento ir/ar aplinkinių gyvybei arba tokios pagalbos nesuteikimas laiku sukelia sunkių komplikacijų grėsmę pacientams.

29. Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

30. Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis

gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniems darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

31. Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtiniausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

32. Ypač pavojingos žmonių užkrečiamosios ligos – ligos nustatytos Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų, dėl kurių ligoniai, asmenys, įtariami, kad serga pavojingomis ar ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, asmenys, turėję sąlytį, ar šių ligų sukėlėjų nešiotojai turi būti hospitalizuojami ir (ar) izoliuojami, tiriami ir (ar) gydomi privalomai, sąraše, patvirtintame Sveikatos apsaugos ministro 2002 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 278 (Žin., 2002, Nr. 62-2527).

33. Gamtinis įvykis – geologinis reiškinys (žemės drebėjimas, karstinis reiškinys, nuošliauža, sufozinis reiškinys), stichinis meteorologinis reiškinys, katastrofinis meteorologinis reiškinys, stichinis hidrologinis reiškinys, katastrofinis hidrologinis reiškinys, vabzdžių antplūdis.

34. Cheminis užterštumas – žmonių užterštumas cheminėmis medžiagomis skysčių, dujų ar aerozolių pavidalu.

35. Laikinas žmonių evakavimas – žmonių evakavimas iš jų gyvenamųjų ir (arba) darbo vietų iki trumpalaikių teritorijos švarinimo darbų pabaigos.

36. Dozė - kiekybinis jonizuojančiosios spinduliuotės įvertinimas.

37. Radiacinė avarija - situacija, kilusi dėl aparato gedimo arba technologinio proceso pažeidimų ar kitų priežasčių, kai dėl jų padarinių ar galimų padarinių reikia taikyti radiacinės saugos priemones.

38. Radioaktyvusis užterštumas - bet kurios medžiagos, paviršiaus ar aplinkos bei žmogaus užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis. Žmogaus radioaktyvusis užterštumas – tai ir išorinis odos užterštumas, ir vidinis užterštumas.

39. Radiacinės apsaugos priemonės – administracinių, techninių, sanitarijos ir higienos bei kt. specialiais normatyvais apibrėžtų mokslinių ir praktinių veiksmų visuma, kurių paskirtis – apriboti aplinkos taršą radioaktyviosiomis medžiagomis bei žmonių apšvitą iki kiek galima mažų, visuomenei priimtinių aktyvumo lygių, atitinkančių normatyvais patvirtintuosius.

40. Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

41. Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

42. Sanitarinis švarinimas (dekontaminacija) – biologinio, radioaktyviojo, cheminio užterštumo pašalinimas nuo nukentėjusių žmonių.

43. Deaktyvavimas – radioaktyviųjų medžiagų šalinimas nuo žmogaus kūno, aprangos, aparatūros ir kt. objektų bei žemės paviršiaus.

44. Degazacija – paskleistų nuodingų medžiagų neutralizavimas.

45. Dezaktyvacija – radioaktyviųjų medžiagų pašalinimas nuo aplinkos objektų ir terpių, taip pat ir iš žmogaus organizmo.

46. Dezinfekcija – infekcines ligas sukeliančių, patogeninių mikroorganizmų (virusų, bakterijų ir kt.), esančių aplinkoje naikinimas naudojant specialius metodus bei priemones.

47. Jodo profilaktika – skyd liaukės išotininimas stabiliojo jodu, kad į ją nepatektų radioaktyvusis jodas.

48. Jonizuojančioji spinduliuotė – spinduliuotė, kuriai sąveikaujant su medžiaga arba terpe sukuriama elektronai ir įvairiarūšiai jonai. Radiacinėje saugoje – spinduliuotė, galinti sukurti jonų poras biologinėse medžiagose arba terpėse.

49. Administracija – įstaigos vadovaujantis personalas.

50. Pedagogai – priešmokyklinio ugdymo, meninio ugdymo, socialinis, kūno kultūros, ikimokyklinio ugdymo (iki pakeitimo darbo sutartyse - auklėtojai) pedagogai.

51. Naudojami sutrumpinimai:

51.1. ESK – ekstremalių situacijų komisija;

51.2. ESOC - ekstremaliųjų situacijų operacijų centras;

51.3. BPC- Bendrasis pagalbos centras.

51.4. Kitos vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme bei kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS GRESIANTYS ĮVYKIAI

52. Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų keliama grėsmė žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

53. Nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai kurie gali kilti Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ ir už jos ribų, turėti padarinių (poveikį) žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms ir sukelti ekstremaliąją situaciją.

54. Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ galimi pavojai prioriteto tvarka:

Eil. Nr	Galimi pavojai	Bendras rizikos lygis	Rizikos lygis
1	Gaisras	36	Labai didelė
2.	Tarša pavojingomis medžiagomis	24	Labai didelė
3.	Paliktasis jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis ar radionuklidais užterštas objektas	16	Didelė
4.	Įtartinas radinys	8	Didelė
5.	Pastato arba jo konstrukcijos visiškas ar dalinis sugriovimas	9	Didelė
6.	Branduolinis ir (ar) radiologinis incidentas ar avarija	8	Didelė
7.	Teroristiniai išpuoliai	7	Didelė
8.	Žmonių grobimas, įkaitų paėmimas	7	Didelė
9.	Geologiniai reiškiniai (žemės drebėjimas, karstinis reiškinys, sufozinis reiškinys)	7	Didelė

55. Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė pateikta Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 1 priede.

III SKYRIUS PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS

56. Perspėjimo apie įvykį, ekstremalių įvykių Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ schema pateikta 6 priede.

57. Apie galimą pavojų gali informuoti ir kita įstaiga ir (ar) įmonė.

58. Kiekvienas Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ darbuotojas, gavęs informacijos ar pastebėjęs gresiantį ar susidariusį įvykį, ekstremalų įvykį informuoja:

58.1. jei yra nukentėjusių, kilus gaisrui - Bendrąjį pagalbos centrą telefonu 112;

58.2. įstaigos vadovą;

58.3. kilus grėsmei žmonių sveikatai ir gyvybei atvejais kitus asmenis esančius pavojingoje (ar prognozuojamai pavojingoje) zonoje.

59. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas privalo įsitikinti ar buvo pranešta Bendrajam pagalbos centrui apie įvykį, ekstremalų įvykį, jeigu pranešė kitas asmuo.

60. Už informacijos priėmimą/perdavimą Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ atsakingas darbuotojas paskirtas už civilinės saugos organizavimą įstaigoje (kontaktinė informacija pateikta 6, 7, 8 prieduose).

61. Įstaigos vadovas, gavęs informacijos apie gresiantį ar susidariusį įvykį, ekstremalų įvykį nedelsiant organizuoja atsakingų darbuotojų, kitų įstaigų, įmonių patenkančių į pavojingą zoną informavimą. Informavimą ryšio priemonėmis vykdo vadovo paskirti darbuotojai.

62. Įstaigos vadovas organizuoja darbuotojų, vaikų ir kitų asmenų, patenkančių į pavojingas zonas, informavimą apie gresiantį pavojų, pavojingas zonas, saugos priemones.

63. Pranešimas apie pavojų Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ gali būti vykdomas:

63.1. žodiniu pranešimu;

63.2. sukuriant pakankamą garsinį signalą pagalbinėmis priemonėmis;

63.3. fiksuoto, mobiliojo ryšio priemonėmis (vykdo vadovo paskirti darbuotojai);

63.4. siunčiami pasiuntiniai ir kitais būdais (vykdo įstaigos vadovo paskirti asmenys, neturintys užsiėmimų su vaikais).

64. Žodinis pranešimas gali būti vykdomas ir „kaskadiniu“ būdu – darbuotojas, gavęs informaciją apie įvykį, pavojingas zonas, perduoda aplinkiniams žmonėms, o šie šią informaciją perduoda kitiems. Informacijai perduoti gali būti naudojamas fiksuoto, mobiliojo ryšio priemonės, elektroninės komunikavimo (ryšio) sistemos ar perduodama kitais galimais būdais.

65. Jeigu nėra galimybės susisiekti su reikiama asmenimis, svarbi informacija perduodama per pasiuntinius.

66. Darbuotojai pastebėję įstaigos patalpose, pavojingoje zonoje lankytojus, juos informuoja apie pavojus, nurodo pavojingas zonas, apsisaugojimo priemones, būtinus veiksmus, evakuacijos kelius ir evakavusių žmonių susirinkimo vietą.

67. Auklėtojai, pedagogai, kiti atsakingi darbuotojai gavę informacijos apie ekstremalų įvykį, ekstremalią situaciją nedelsiant, nesukeldami panikos, nurodo vaikams saugos reikalavimus.

68. Įvykus įvykiui, ekstremaliam įvykiui ar jiems gresiant įvykti, įstaigos administracijos nedarbo metu sargas, priklausomai nuo aplinkybių ir įvykio pobūdžio, nedelsiant:

68.1. praneša Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112, įstaigos vadovui;

68.2. informuoja (jei pastate yra žmonių), jeigu tai nesukelia grėsmės jo sveikatai ir gyvybei, numatytu pranešimu, žodiniu pranešimu, fiksuoto, mobiliojo ryšio priemonėmis kitus asmenis esančius pavojingoje (ar prognozuojamai pavojingoje) zonoje;

68.3. jei yra žmonių pavojingoje zonoje, organizuoja žmonių evakavimą, evakuoja žmones. Atrakina duris;

68.4. gaisro atveju, jeigu tai nesukelia grėsmės jo sveikatai ir gyvybei, organizuoja panaudojimą, panaudoja pirmines gaisro gesinimo priemones;

68.5. atjungia, priklausomai nuo aplinkybių, komunikacijų tiekimą;

68.6. vykdo Bendrojo pagalbos centro darbuotojų nurodymus, pasitinka arba paskiria asmenį pasitikti pagalbos tarnybas;

68.7. jei yra nukentėjusių, teikia jiems pirmą pagalbą;

68.8. vykdo gelbėjimo darbų, operacijų vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

69. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas, gavęs informaciją apie įvykį, ekstremalų įvykį ar jiems gresiant, bei atsakingi darbuotojai, gavę nurodymą iš įstaigos vadovo atvykti į įvykio vietą, kiek galima greičiau ne ilgiau kaip per valandą privalo atvykti Vilniaus lopšelių-darželių „Aušrelė“ (adresu Gerosios Vilties g. 28, Vilnius) nuo gauto pranešimo apie įvykį, ekstremalų įvykį, ekstremaliąją situaciją. Atvykimo laikas gali būti ilgesnis atsizvelgiant į atstumą iki Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ ir įstaigos vadovo ar atsakingo darbuotojo buvimo vietą, kelio sąlygas ir kitas aplinkybes.

70. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas įsitikina ar pranešta Bendrajam pagalbos centrui, praneša atsakingiems asmenims, atvyksta į įvykio vietą. Organizuoja atsakingų asmenų, priklausomai nuo aplinkybių, atvykimą į susirinkimo vietą ir kita.

71. Kad sumažinti skambučių srautus į atsakingų asmenų telefonus įstaigos internetinėje svetainėje paskelbiama įstaigos vadovo nurodyta informacija bei informaciniai telefonai.

72. Gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigoms, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją yra patvirtinti civilinės saugos signalai, kuriuos gerai žinoti ir mokėti veikti išgirdus atitinkamą signalą yra kiekvieno gyventojų, tame tarpe ir Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ darbuotojo pareiga.

73. Jei pavojus kyla už įstaigos ribų, gavus informaciją ar jeigu perduodamas civilinės saugos signalas „Dėmesio visiems“, nedelsiant sušaukti atsakingus darbuotojus. Klausytis per radiją, televiziją ar kitų viešosios informacijos rengėjų ir sklaidėjų pateikiamos informacijos. Kilus klausimams - skambinti „karštųjų linijų“ telefonais. Priklausomai nuo aplinkybių, įstaigos vadovas sprendžia dėl atsakingų darbuotojų sukvietimo, vykdo tolimesnių veiksmų koordinavimą, darbuotojų informavimą. Vykdo, priklausomai nuo aplinkybių, pateiktas rekomendacijas.

IV SKYRIUS

INFORMACIJOS GAVIMO IR PERDAVIMO APIE ĮVYKĮ TVARKA

74. Keitimosi informacija apie įvykį Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ schema pateikta 7 priede.

75. Vilniaus lopšelyje-darželyje „Aušrelė“ darbuotojas paskirtas atsakingu už civilinės saugos organizavimą įstaigoje (informacija pateikiama 6, 7, 8 prieduose) atsakingas už informacijos perdavimą/priėmimą. Esant poreikiui įstaigos vadovas paskiria dar papildomai darbuotojų atsakingų už informacijos perdavimą/priėmimą. Jeigu yra poreikis įstaigos vadovas paskiria už informacijos perdavimą/priėmimą atsakingą darbuotoją. Pagrindinė funkcija yra perduoti/priimti, registruoti, rinkti informaciją, reikalingą efektyviai valdyti įstaigą įvykio, ekstremalaus įvykio metu.

76. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ darbuotojas, priėmęs informaciją apie įvykį, ekstremalų įvykį, situaciją, iš pareigūnų, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ar kitų ūkio subjektų, įstaigų, institucijų (informacija gali būti perduota ne tiesiogiai pagalbos tarnybai) ar kitų asmenų apie kilusią grėsmę įstaigos darbuotojams ar (ir) įstaigos veiklos funkcionavimui užregistruoja gautą bei perduotą informaciją. Jis privalo užrašyti informaciją perdavusio asmens vardą, pavardę, pareigas, darbovietę, telefoną, faksą, informacijos gavimo laiką.

77. Darbuotojas, priėmęs informaciją apie įvykį, ekstremalų įvykį, ekstremalią situaciją, turėtų išsiaiškinti:

77.1. ar nukentėjo žmonės;

77.2. ar reikalinga neatidėliotina pagalba;

77.3. kokia pagalba reikalinga;

77.4. pareiškėjui suteikti pirmines rekomendacijas ir kita priklausomai nuo aplinkybių.

78. Kilus abejonių dėl gautos informacijos teisingumo, nedelsiant, jeigu įmanoma, patikrinti, ar informacija teisinga.

79. Patikima informacija laikoma pateikta oficialių pareigūnų: policijos, priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo, greitosios medicinos pagalbos, savivaldos institucijų. Informacija, gauta iš kitų asmenų, turi būti nedelsiant tikrinama, tikslinama.

80. Darbuotojas gautą informaciją nedelsiant perduoda įstaigos vadovui.

81. Skambinant Bendrajam pagalbos centrui nenutraukti pradėto skambučio ir neskambinti iš naujo dar kartą. Kiekvienas pakartotas skambutis bus laikomas nauju ir bus nukeltas į skambučių eilės pabaigą, todėl prisiskambinimo laikas gali pailgėti.

82. Atsiliepus Bendrojo pagalbos centro operatoriui:

82.1. nurodyti: tikslų adresą (kur išsikviečiamos atitinkamos pagalbos tarnybos); apibudinti situaciją; įvykio laiką; kokios grėsmės žmonėms, aplinkai, turtui; situacijos kaitą; duomenis apie save (vardą, pavardę, telefono numerį, buvimo vietą);

82.2. geriausią, patogiausią privažiavimo kelią prie įvykio vietos;

82.3. trumpai ir aiškiai atsakyti į visus operatoriaus užduotus klausimus;

82.4. neišjungti telefono tol, kol operatorius pasakys, kad pokalbį galima baigti;

82.5. laikytis operatoriaus teikiamų patarimų;

82.6. baigus pokalbį, pasistengti, kad telefono linija, iš kurios buvo skambinta, nebūtų užimta, jei tai nėra būtina. Operatoriui gali prireikti susisiekti ir paprašyti papildomos informacijos apie situaciją arba duoti papildomų patarimų.

83. Įstaigos vadovas privalo įsitikinti ar buvo pranešta Bendrajam pagalbos centrui apie įvykį, ekstremalų įvykį, jeigu pranešė kitas asmuo.

84. Įstaigos darbuotojas, pasitikęs civilinės saugos sistemos pajėgas, suteikia informaciją apie:

84.1. gaisro židinio vietą, išplitimą;

84.2. vaikų, kuriems gresia pavojus, skaičių ir amžių;

84.3. trumpiausius, saugiausius evakuacinius kelius;

84.4. informaciją apie evakuacijos procesą;

84.5. kiek įstaigos darbuotojų galima pasitelkti vaikų evakuacijai;

84.6. ar yra saugios tinkamos patalpos, kiek jose tilptų žmonių;

84.7. ir kita

85. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas ar asmuo, įgaliotas teikti informaciją Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Civilinės saugos skyriui praneša ir teikia informaciją šiais atvejais:

85.1. kai prognozuojama, kad bus pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;

85.2. kai gresia ekstremalioji situacija;

85.3. kai pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;

85.4. kai dėl ekstremaliojo įvykio susidaro padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

86. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos atsakingų asmenų, pagalbos tarnybų kontaktiniai duomenys pateikiami 2 priede.

87. Prognozuojant, kad įvykis gali pasiekti ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir gali susidaryti ekstremali situacija, ar kai pasiekiami arba viršijami ekstremaliųjų įvykių kriterijai ir (ar) susidaro ekstremalioji situacija, įstaigos vadovas ar jo pavedimu kitas darbuotojas nedelsdamas teikia turimą informaciją Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Saugaus miesto Civilinės saugos skyriui (kontaktinė informacija pateikiama (2, 6, 7 prieduose), pateikdami šiuos duomenis:

87.1. trumpą įvykio, gresiančio ar įvykusio ekstremalaus įvykio ar situacijos apibūdinimą (įvykio datą ir laiką, adresą, objektas, įvykio priežastis, prognozes ir pan.);

87.2. kas objekto, kuriame įvyko įvykis, vadovas;

87.3. kokios institucijos ir tarnybos informuotos;

87.4. gelbėjimo darbų vadovo vardas, pavardė, kontaktinė informacija;

87.5. kokie priimti sprendimai, atlikti pirminiai bei planuojami veiksmai;

87.6. kokie esami ir galimi pavojai darbuotojų, lankytojų, aplinkinių gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui, aplinkai;

87.7. nukentėjusių, hospitalizuotų ir žuvusių žmonių skaičių (žuvusiųjų vardus, pavardes, gimimo metus);

87.8. informaciją perdavusio asmens vardą, pavardę, pareigas, adresą, telefoną;

87.9. kitą informaciją priklausomai nuo aplinkybių.

88. Pradėjus veiklai Vilniaus miesto savivaldybės administracijos savivaldybės ekstremalių situacijų komisijai, tolimesnius sprendimus dėl veiksmų ir informavimo priima šios komisijos pirmininkas.

89. Informacija apie ekstremalų įvykį ar prognozuojamą ekstremaliąją situaciją Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Civilinės saugos skyriui pateikiama ne tik telefonu, bet ir raštu (elektroniniu paštu ar faksu ir kt.).

90. Įstaigos vadovas nuolat palaiko ryšį arba paveda palaikyti ryšį atsakingam asmeniui su Vilniaus miesto savivaldybės ESK bei ESOC, valstybinės priežiūros institucijomis ir kt., keičiasi turima informacija jeigu įvykis gali išplisti už įstaigos teritorijos ribų ir gali būti pasiekti ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir gali susidaryti ekstremalioji situacija, ar kai pasiekiami arba viršijami ekstremaliųjų įvykių kriterijai ir (ar) susidaro ekstremalioji situacija.

91. Kad sumažinti į įstaigos vadovo ar kitų atsakingų darbuotojų telefonus skambučių srautus, žiniasklaidoje, internetinėje svetainėje periodiškai atnaujinti pateiktą informaciją apie situaciją, pateikti nustatytos apimties ir turinio informaciją žiniasklaidai. Už informacijos pateikimą internetinėje svetainėje atsakingas spec. pedagogas (informacija pateikiama 8 priede).

92. Priklausomai nuo aplinkybių, prašyti darbuotojų susilaikyti nuo nebūtinų skambučių.

93. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos atsakingų asmenų, pagalbos tarnybų kontaktiniai duomenys pateikiami 2 priede.

94. Gelbėjimo darbų vadovo sprendimu gali būti sudaromas darbų koordinavimo štabas, priverstinai - jei dalyvauja trijų ir daugiau institucijų pajėgos ar iš trijų ir daugiau savivaldybių, yra ar prognozuojami 5 žuvę ir daugiau, jei darbai gali tęstis ilgiau kaip 6 valandas. Štabą sudaro visų pajėgų, atliekančių darbus įvykio vietoje atstovai. Esant poreikiui gali būti paskiriamas kompetentingas asmuo iš įstaigos į šį štabą.

V SKYRIUS

DARBUOTOJŲ IR KITŲ ASMENŲ APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI

PIRMASIS SKIRSNIS

DARBUOTOJŲ, VAIKŲ IR KITŲ ASMENŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

95. Įvykio ar ekstremaliojo įvykio metu, kai aplinkybės reikalauja žmones skubiai evakuoti, sprendimą priima Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas, gelbėjimo darbų vadovas ar ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas.

96. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas atsakingas už įstaigos darbuotojų evakavimo organizavimą, koordinavimą, vykdymą.

97. Jeigu Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ direktoriaus nėra darbo vietoje šias funkcijas (įstaigos vadovo) vykdo Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pagal galimybes derindamas veiksmus su Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ direktoriumi.

98. Įstaigos vadovas įvertina susidariusią įvykio, ekstremaliojo įvykio situaciją, kilusio pavojaus pobūdį bei mastą, pavojų darbuotojams, vaikams ir kitiems asmenims, turtui, prognozuoja įvykio eigą ir mastą ir priima sprendimą dėl darbuotojų, vaikų bei kitų asmenų evakavimo. Gali būti priimtas sprendimas dėl išankstinės ar skubios, dalinės arba pilnos žmonių evakuacijos priklausomai nuo įvykio masto, prognozės.

99. Žmonės informuojami apie evakuaciją, priklausomai nuo aplinkybių ir įvykio pobūdžio:

99.1. žodiniu pranešimu;

99.2. sukuriant pakankamą garsinį signalą pagalbinėmis priemonėmis;

99.3. fiksuoto, mobiliojo ryšio priemonėmis;

99.4. siunčiami pasiuntiniai ir kitais būdais.

100. Įstaigos darbuotojai kilus pavojui sveikatai ir gyvybei, kai būtina evakuotis, vykdo įstaigoje patvirtinto Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ Darbuotojų veiksmų plano kilus gaisrui reikalavimus (10 priedas).

101. Įstaigos vadovas išgirdęs pranešimą ar kitaip sužinojęs apie įvykį, ekstremalų įvykį, nedelsiant nutraukia veiklą, informuoja darbuotojus, apie kilusį pavojų, pavojingas zonas, apsisaugojimo būdus, evakuacijos kelius, saugias prie esamų aplinkybių, evakavusių žmonių susirinkimo vietas (jeigu numatyta žmonių susirinkimo vieta nesaugi ar nepalankios sąlygos), taikytinas priemonės priklausomai nuo aplinkybių (uždaryti langus, duris, tuščias patalpas paženklinėti sutartu būdu ir kita).

102. Įstaigos vadovas paskiria darbuotojus padėti evakuoti vaikus, jeigu tai nekelia pavojaus jų saugai ir sveikatai. Evakuavimo pagalbos grupės darbuotojai, evakavus žmones, jeigu saugu patikrina ar jiems priskirto įstaigos patalpos tuščios.

103. Žmonėms evakuoti pagalbos grupė – įstaigos vadovo paskirti darbuotojai įvykio metu neturintys užsiėmimų (veiklos) su vaikais.

104. Priklausomai nuo aplinkybių, įvykus įvykiui, ekstremaliam įvykiui, įstaigos darbuotojai turi turėti su savimi jiems priskirtus įstaigos mobiliojo ryšio telefonus.

105. Evakuacinių išėjimų parengimą žmonių evakavimui organizuoja, kontroliuoja direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams.

106. Raktai nuo išėjimų durų saugomi elektros skydinėje numatytoje vietoje. Nuo langų raktai saugomi numatytose vietose, grupėse už raktų nuo langų saugojimą numatytose vietose atsakingos grupių auklėtojos.

107. Vaikus iš patalpų, pavojingų zonų evakuoja:

107.1. pedagogai, auklėtojai, auklėtojų padėjėjai;

107.2. kiti paskirti darbuotojai.

108. Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams, jeigu saugu, organizuoja priemones dūmų plitimui apriboti bei kontroliuoja jų taikymą, priklausomai nuo aplinkybių taiko pavojingų zonų nuo pašalinių asmenų patekimo apribojimo priemones.

109. Auklėtojai, auklėtojų padėjėjai, pedagogai bei kiti atsakingi asmenys, išgirdę pranešimą ar kitaip sužinoję apie įvykį, priklausomai nuo aplinkybių, nedelsiant:

109.1. nutraukia veiklą, imasi priemonių, kad užtikrinti tylą patalpoje;

109.2. ramiu tonu praneša apie evakuaciją, saugos reikalavimus;

109.3. įsitikina, kad evakuacijos kelias saugus;

109.4. surikiuoja visus grupės vaikus, įsitikina, kad visi vaikai evakuojami, jei yra galimybė greitai suskaičiuoja vaikus. Jeigu būtina pagalba – praneša vadovui;

109.5. išeinant, jei yra galimybė, uždaryti patalpų langus, duris, bet neužrakinti;

109.6. darbuotojai, įsitikinusi, kad paliekamose patalpose nėra žmonių, išėję iš tokių patalpų su vienu išėjimu, jas paženkliną (kaip patalpas kuriose nėra žmonių) nurodytu įstaigos vadovo būdu;

109.7. šaltuoju metų laiku, jeigu kyla pavojus gyvybei, negaišti laiko jų pasiimti, evakuotis be viršutinių drabužių, panaudoti pagalbinėmis priemonėmis (pvz. antklodėmis);

109.8. evakuoja vaikus iš pastato saugiu artimiausiu evakuaciniu išėjimu į numatytą saugią prie esamų aplinkybių, evakavusių žmonių susirinkimo vietą.

109.9. evakuacijos metu palaiko drausmę kontroliuoja visus vaikus, kad jie neatsiskirtų, negrižtų į pavojingą zoną, stebi vaikų būklę;

109.10. evakuodamiesi įsitikina ar pakeliui neuždūmintose ar kitaip nepaveiktose patalpose visi informuoti apie įvykį;

109.11. evakuojantis vengia pavojingų zonų;

109.12. laikosi įstaigos administracijos, civilinės saugos pajėgų pareigūnų nurodymų.

110. Auklėtojai, auklėtojų padėjėjai, pedagogai bei kiti atsakingi asmenys turi ir patys priimti sprendimus ir veikti pagal susidariusią situaciją:

110.1. nustatyti trumpiausią saugų kelią iš pastato;

110.2. pasirinkti optimalų judėjimo greitį įvairiuose maršruto ruožuose;

110.3. stengtis nesudaryti didelių žmonių susibūrimo vietų ir kita priklausomai nuo aplinkybių.

111. Įstaigos darbuotojai pasirenka evakuacinius kelius vadovaujantis įstaigos evakuacijos planais, įvertinant pavojingas zonas, atstumus, evakuojamų žmonių srautus.

112. Darbuotojai, išgirdę pranešimą apie evakuaciją, kilus pavojui sveikatai ir gyvybei:

112.1. nedelsiant nutraukia veiklą;

112.2. darbuotojai įtraukti į evakavimo pagalbos grupę, nedelsiant, jeigu nekyla pavojus gyvybei, skuba į nurodytas patalpas vykdyti nurodytų funkcijų;

112.3. darbuotojai, įsitikinusi, kad paliekamose patalpose nėra žmonių, išėję iš tokių patalpų, jas paženkliną (kaip patalpas kuriose nėra žmonių) nurodytu įstaigos vadovo būdu;

112.4. jeigu kyla pavojus gyvybei, turi išeiti iš pastato saugiu artimiausiu evakuaciniu išėjimu į saugias žmonių susirinkimo vietas. Prieš priimant sprendimą evakuotis per atsarginius evakuacinius kelius būtina įsitikinti, ar jie atlaisvinti ir jais saugu evakuotis (pvz., ar neužrakintos durys ar bus galima išeiti);

112.5. evakuodamiesi įsitikina ar pakeliui neuždūmintose ar kitaip nepaveiktose patalpose visi žmonės informuoti apie įvykį ir evakuojasi.

113. Atlikus evakuaciją, jeigu nekyla pavojus gyvybei, atliekama patalpų apžiūra.

114. Įvertinti, kad nors ir elektros energijos atjungimas labai svarbus saugumą užtikrinantis veiksnys, bet jis gali sukelti paniką, apsunkinti vaikų evakuaciją dėl matomumo tamsiuoju paros metu ar patalpose be dienos apšvietimo.

115. Darbuotojai, pastebėję kitus asmenis įstaigos patalpose, juos evakuoja.

116. Renginių metu budintys asmenys ir/ar paskirtas atsakingas asmuo už renginio organizavimą organizuoja, koordinuoja ar vykdo žmonių evakuaciją.

117. Esant darbuotojams, vaikams lauke, juos informuoti (pateikti nurodymus prisistatyti į saugią evakavusių žmonių susirinkimo vietą, būtinus veiksmus ir informaciją apie pavojų ir kita).

118. Įvykus įvykiui, ekstremaliam įvykiui būnant lauke, nedelsiant reaguoti į jį. Gauti informaciją apie įvykio pobūdį ir nurodymus – ar grįžti į pastatą ar skubėti į saugią evakuotų žmonių susirinkimo vietą.

119. Žmonės turi būti nukreipti į numatytas, saugias prie esamų aplinkybių, evakavusių žmonių susirinkimo vietas. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ evakuaciniai maršrutai iš pastato į numatytą žmonių susirinkimo vietą pateikiami 5 priede.

120. Parenkant evakavimo maršrutus iš įstaigos teritorijos, įvertinti tai, kad gali vykti pagalbos tarnybų judėjimas, suderinti žmonių srautų judėjimą su pagalbos tarnybomis.

121. Jeigu teritorija galimai užteršta pavojingomis cheminėmis medžiagomis, žmonių evakavimo maršrutai teritorija parenkami taip, kad žmonės judėtų statmenai vėjo kryptiai, kad vėjas pūstų į šoną.

122. Darbuotojai pastebėję šoko ištiktus žmones, privalo jų nepaleisti į minią. Jiems turi būti suteikta psichologo pagalba, jei būtina – izoliuoti.

123. Evakuotų asmenų surinkimo vietoje patikrina pagal sąrašus ir sudaro evakuotų asmenų sąrašus, įvertina būklę:

123.1. darbuotojus – darbuotojas atsakingas už civilinės saugos organizavimą įstaigoje arba paskirtas darbuotojas;

123.2. vaikus – auklėtojai ir/ar kiti paskirti darbuotojai;

123.3. pateikia informaciją įstaigos vadovui:

123.3.1. iš kurių patalpų evakuota;

123.3.2. ar visi asmenys evakuoti;

123.3.3. jeigu ne, kur didžiausia tikimybė rasti, kur paskutinį kartą matė;

123.3.4. apie žmonių būklę;

123.3.5. kitą būtiną informaciją.

124. Darbuotojai privalo vykdyti gelbėjimo darbų, operacijų vadovo nurodymus.

125. Auklėtojai, pedagogai informuoja vaikų artimuosius.

126. Jeigu yra nukentėjusių įstaigos darbuotojų - įstaigos vadovas informuoja ar organizuoja darbuotojo artimųjų informavimą apie įvykį.

127. Įstaigos darbuotojų, vaikų evakuaciją į laikino apgyvendinimo vietas organizuoja, koordinuoja įstaigos vadovas.

128. Esant nepalankioms gamtinėms sąlygoms (stiprus vėjas, šaltis ar kita) ar kitoms aplinkybėms, kai nesaugu įstaigos pastatuose, teritorijoje, kai padarinių šalinimo, likvidavimo darbai užsitęsia ilgiau nei valandą vaikai, darbuotojai (perdavę informaciją apie evakuotus vaikus atsakingam asmeniui) evakuojami į Vilniaus lopšelių-darželių „Bangelė“ (Žemaitės g. 3, Vilnius) arba į esančius artimiausius kolektyvinius statinius (9 priedas).

129. Įstaigos vadovas ar paskirtas atsakingas asmuo susisiečia su įstaigos, įmonės administracija (su kuria sudaryta tarpusavio pagalbos sutartis) ir praneša apie laikino apgyvendinimo poreikį ir kiek žmonių reikalingas laikinas apgyvendinimas.

130. Nurodymą kolektyvinio statinio vadovui ar/ir budinčiam darbuotojui dėl nukentėjusiųjų priėmimo gali duoti:

130.1. savivaldybės administracijos direktorius (savivaldybės ES komisijos pirmininkas);

130.2. savivaldybės ESOC koordinatorius;

130.3. priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnas;

130.4. policijos komisariato pareigūnas.

131. Esant transporto priemonių poreikiui, įstaigos vadovas pateikia prašymą miesto savivaldybės administracijai.

132. Direktorius pavaduotojas ūkio reikalams, jam nesant kitas paskirtas asmuo, leidus gelbėjimo darbų/operacijų vadovui, organizuoja darbuotojų pajėgas išgabenti įstaigos materialinį turtą iš įstaigos patalpų.

133. Likvidavus avariją, užgesinus gaisrą ar likvidavus kitą įvykį, gavus leidimą iš valstybinės priežiūros institucijų, gelbėjimo darbų, operacijų vadovo, įstaigos vadovas priima sprendimą dėl įstaigos veiklos atnaujinimo, darbuotojų, vaikų grįžimo į darbo vietas, įstaigos patalpas.

134. Kai Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ darbuotojų, vaikų evakavimas iš darbo vietų organizuojamas savivaldybės lygiu, gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, įstaigos vadovas nedelsiant:

134.1. nutraukia įstaigos veiklą;

134.2. nurodo darbuotojams, vaikams ir kitiems asmenims evakuotis į gyventojų surinkimo punktą;

134.3. priklausomai nuo situacijos, parengti įstaigos pastatą prognozuojamai, esamai situacijai (atjunti komunikacijas, imtis priemonių saugumui užtikrinti ir kita - organizuoja direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams);

134.4. priklausomai nuo situacijos, organizuoja dokumentacijos, materialinių vertybių evakavimą (organizuoja direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams);

135. darbuotojai, vaikai bei kiti asmenys, susirinkę evakuotų asmenų surinkimo vietoje, registruojami (vaikus registruoja auklėtojai, darbuotojus – darbuotojas atsakingas už civilinės saugos organizavimą įstaigoje, informacija apie evakuotus asmenis pateikiama įstaigos vadovui ar/ir civilinės saugos sistemos pajėgų pareigūnams) ir jie laukia atvykstančio savivaldybės autotransporto, kuriuo žmonės organizuotai bus vežami į numatytą vietą arba vyksta pėsčiomis į numatytą vietą). Laikino apgyvendinimo vietose vaikus registruoja auklėtojai, pedagogai, darbuotojus darbuotojas atsakingas už civilinės saugos organizavimą įstaigoje (informacija apie atsakingą darbuotoją pateikta 8 priede), informacija apie evakuotus asmenis pateikiama įstaigos vadovui ar/ir civilinės saugos pajėgų pareigūnams. Auklėtojai, pedagogai informuoja vaikų artimuosius (tėvus, globėjus).

ANTRASIS SKIRSNIS
DARBUOTOJŲ IR KITŲ ASMENŲ APSAUGOS NUO JŲ GYVYBEI AR SVEIKATAI
PAVOJINGŲ VEIKSNIŲ ORGANIZAVIMO TVARKA

136. Atsižvelgiant į veikiančius pavojingus ir kenksmingus veiksnius, įstaigos darbuotojai aprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis, kurių kiekiai ir nešiojimo terminai nustatyti lokaliniuose įstaigos teisės aktuose.

137. Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams yra paskirtas atsakingu už asmeninių apsaugos priemonių priežiūros, išdavimo organizavimą darbuotojams bei personalo apmokymą teisingai naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis.

138. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ materialiniai ištekliai pateikti 3 priede.

139. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ darbuotojams įvykio ar gresiančio įvykio atveju bus teikiamos rekomendacijos kaip elgtis, kaip saugiai evakuotis, kaip apsisaugoti pasinaudojant parankinėmis ar savadarbėmis asmeninėmis apsaugos priemonėmis (paprasto audeklo kaukėmis, vatos marlės raiščiais ir pan.).

140. Aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis organizavimo tvarka pateikiama 3 priede.

141. Marlės kaukes, esant būtinumui, pasidaryti patiems (3 priedas). Marlės kaukė gaminama iš 50x100 cm dydžio marlės gabalo. Jo viduryje, 20x30 cm plote, pakloti 2 cm storio vatos sluoksnį. Neapdėtus vata marlės kraštai per visą ilgį iš abiejų pusių užlenkti ant vatos, o marlės galai (apie 30 cm) perkirpti per vidurį, kad iš kiekvieno galo pasidarytu po du raištelius. Jei nėra vatos, tokią kaukę galima pasidaryti vietoj vatos įklojant 1-6 sluoksnių marlės gabalą (20-30 cm). Marlės kaukė pridedama prie veido taip, kad apatinis kraštas uždengtų smakro apačią, o viršutinis siektu akių įdubas, o burna ir nosis būtų gerai uždengti.

142. Esant poreikiui asmeninių apsaugos priemonių, Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas pateikia prašymą Vilniaus miesto savivaldybės administracijai.

TREČIASIS SKIRSNIS
KOLEKTYVINĖS APSAUGOS STATINIAI IR JŲ PANAUDOJIMO GALIMYBĖS

143. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ įtraukta į Vilniaus miesto savivaldybės administracijos priklausančių statinių ir patalpų, skirtų kolektyvinei gyventojų apsaugai sąrašą.

Kolektyvinės apsaugos statinio planas su pažymėtomis gyvenamosiomis, sanitarinėmis, maitinimo, maisto paruošimo patalpomis pateikiamas 4 priede.

Ei. Nr.	Kolektyvinės apsaugos statinio (patalpų vieta)	Kolektyvinės apsaugos statinio (patalpų) plotas m ²
1	Salė	82,67

144. Kolektyvinės apsaugos statinyje vienam gyventojui skiriama apie 3,5 kv. m gyvenamosios patalpos grindų ploto, kurį sudaro gulimos vietos plotas, tarpas tarp dviejų gulimų vietų, taip pat prieigoms ir praeigoms numatytas plotas.

145. Nurodymą įstaigos vadovui (kolektyvinės apsaugos statinių patalpų valdytojui) ar/ir sargui-budėtojui ar kitam atsakingam darbuotojui dėl nukentėjusiųjų priėmimo kolektyvinės apsaugos statinių patalpose gali duoti:

145.1. savivaldybės administracijos direktorius (savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos pirmininkas);

145.2. savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatorius;

145.3. priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnas;

145.4. policijos komisariato pareigūnas.

146. Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams organizuoja patalpų atrakinimą. Paskiria budinčius darbuotojus (du darbuotojus jeigu leidžia aplinkybės), kurie pasitinka, informuoja žmones kur yra geriamojo vandentiekio kranai, sanitarinės patalpos, palydi evakuojamus asmenis iki numatytų apsaugai patalpų, organizuoja asmenų, kurie atvyko į kolektyvinės apsaugos statinio patalpas, sąrašų sudarymą ir pateikia informaciją įstaigos

vadovui, palaiko tvarką kolektyvinės apsaugos statinių patalpose. Jie sudaro sąrašus įstaigos patalpose besislepiančių asmenų, kontroliuoja, kad asmenys būtų numatytose patalpose.

147. Saugus buvimo laikas sandariose patalpose yra ir ribotas, tarša iš lauko gali skverbtis į patalpas. Žmonėms būnant uždaroje patalpose susidaro sveikatai kenksmingos sąlygos, patalpose pradeda kauptis drėgmė, šiluma, anglies dvideginis ir kt. Anglies dvideginiui pasiekus 1 % ore – gali skaudėti galvą, sutrikti širdies veikla ir kt.

148. Jeigu yra daugiau asmenų (ne įstaigos darbuotojų, vaikų) norinčių pasinaudoti Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ patalpomis kaip kolektyvinės apsaugos statiniu, negu yra numatyta (1,5 m² vienam žmogui) - įstaigos vadovas informuoja savivaldybės ESK ir gauna informaciją apie artimiausią galintį priimti žmones kolektyvinės apsaugos statinį. Ši informacija perduodama budinčiam darbuotojui, kuris informuoja suinteresuotus asmenis.

149. Būtiniausių paslaugų (aprūpinimas geriamuoju vandeniu, maistu ir kt.), medicininės, psichologinės ir socialinės pagalbos laikinai apgyvendintiems nukentėjusiems teikimą, viešosios tvarkos bei visuomenės saugos užtikrinimą organizuoja savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

150. Jeigu iškyla pavojus Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ kolektyvinės apsaugos statiniuose esantiems asmenims, įstaigos vadovas nedelsiant informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administraciją. Savivaldybės ESK pirmininko ar savivaldybės ESK nurodymu, įstaigos darbuotojai, vaikai ir kiti asmenys turės pasislėpti (evakuotis) į kitus savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos nurodytus kolektyvinės apsaugos statinius.

151. Esant poreikiui Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas pateikia prašymą Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl transporto priemonių. Darbuotojai, vaikai bei kiti asmenys, susirinkę nurodytoje evakuotų asmenų surinkimo vietoje, laukia atvykstančio savivaldybės autotransporto, kuriuo žmonės organizuotai bus vežami į numatytą vietą.

152. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos priklausančių statinių ir patalpų, skirtų kolektyvinei gyventojų apsaugai, sąrašas pateikiamas 9 priede.

KETVIRTASIS SKIRSNIS ORGANIZAVIMAS PIRMOSIOS PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS

153. Nukentėjusiuosius išlaisvina, išgabena iš pavojingos aplinkos ir sunkiai prieinamų vietų priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų ugniagesiai gelbėtojai, jeigu priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų nėra atvykusių, šie darbai nekelia pavojaus sveikatai ir gyvybei - juos atlieka instruktuoti apie galimus pavojus, aprūpinti būtinomis apsaugos priemonėmis įstaigos darbuotojai.

154. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ dietistas atsakingas už pirmosios pagalbos teikimo organizavimą, teikimą, medininės pagalbos teikimo organizavimą ir koordinavimą nukentėjusiems asmenims, bei jų gabenimo organizavimą į sveikatos priežiūros įstaigas, kai nebūtina kviesti greitosios medicinos pagalbos arba kai dėl nenumatytų priežasčių ar aplinkybių greitoji medicinos pagalba nesuteikiama. Dietistui nesant įstaigoje, įstaigos vadovo sprendimu paskiriamas darbuotojas pirmosios pagalbos teikimo organizavimui ir koordinavimui vykdyti.

155. Įvykus įvykiui, ekstremaliam įvykiui ar kilus jo grėsmei, kai vykdoma evakuacija auklėtojos, pedagogai, jeigu nekyla pavojus sveikatai ir gyvybei, turi paimti pirmos pagalbos vaistinėles ir/ar organizuoti jų paėmimą. Pirmos pagalbos vaistinėlių saugojimo vietos: grupėse, medicinos kabinete.

156. Šalia įvykio vietos parenkamos saugios, neužterštos nukentėjusiųjų surinkimo vietos, kuriose nėra gyvybei ir sveikatai pavojingų veiksmų (atsižvelgti ir į vėjo kryptį), iš kurių būtų patogų transportuoti sunkiai nukentėjusius, šias vietas parenka gelbėjimo darbų, operacijų vadovo funkcijas vykdamasis pareigūnas (priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų, policijos ar kitos

tarnybos). Jeigu nėra atvykusių pareigūnų į įvykio vietą, tuomet šios vietos parenkamos įstaigos vadovo sprendimu.

157. Pirmą pagalbą nukentėjusiems turi būti teikiama nedelsiant. Pirmoji valanda po įvykio gali apspręsti nukentėjusio gyvybę ir būklę – būtina laiku ir kvalifikuotai suteikti pirmą pagalbą. Kai gresia pavojus nukentėjusio gyvybei, imantis visų atsargumo priemonių, taikyti skubų nukentėjusio išlaisvinimą, bet tai kraštutinė priemonė. Dažnai patiriamas traumas gali diagnozuoti tik medicinos įstaigoje.

158. Gavus informacijos apie nukentėjusius reikia: įvertinti pirminę informaciją, įvykio vietą (tinkamas vietos įvertinimas padeda apsaugoti nukentėjusius nuo tolesnių sužeidimų, būklės pablogėjimo, apsaugoti pagalbą teikiančius), galimus pavojus; užtikrinti saugumą; nustatyti galimybes kaip patekti prie nukentėjusio; jei būtina stabilizuoti nukentėjusio būklę ir kita priklausomai nuo aplinkybių.

159. Jei būtini išlaisvinimo darbai - šalinti nuo nukentėjusio nuolaužų, o ne nuo nuolaužų sužeistąjį.

160. Įsitikinti, kad įvykio vietoje galima saugiai suteikti pirmą pagalbą. Nustatyti, jeigu nekyla pavojus gyvybei, įvykio dydį, nukentėjusių skaičių. Apžiūrėti nukentėjusį, suteikiant pagalbą būti atsargiems, kad nepabloginti nukentėjusio būklės.

161. Esant gaisro, sprogimo ir kitais atvejais kyla pavojus gyvybei ir sveikatai, nukentėjusius reikia perkelti į saugią vietą. Jeigu reikia pernešti - vengti staigių judesių.

162. Pirmą pagalbą nukentėjusiems turėtų teikti asmenys, kurie yra apmokyti teikti pirmą pagalbą pagal galiojančius teisės aktus.

163. Įstaigos darbuotojai (teisės aktų nustatyta tvarka baigę privalomojo pirmosios pagalbos mokymo kursą) teikia pirmąją pagalbą tol, kol į įvykio vietą atvyksta greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) brigados arba perims pirmosios pagalbos teikimą sveikatos priežiūros, farmacijos specialistai. Kuomet yra daug nukentėjusiųjų, o greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančių įstaigų darbuotojų, sveikatos priežiūros ar farmacijos specialistų nepakanka tam, kad pirmoji pagalba visiems nukentėjusiesiems būtų suteikta laiku, tuomet įstaigos darbuotojai tęsia pirmosios pagalbos teikimą.

164. Jeigu įvykis susijęs su pavojingomis medžiagomis (biologiniais, radiologiniais, branduoliniais veiksniais, chemine tarša ir panašiai) pagalbą teikiantys darbuotojai turi saugotis, kad nepatirtų šių medžiagų poveikio, naudoti asmenines apsaugos priemones teikiant pagalbą nukentėjusiems, juos pervežant, tol kol nukentėjusiems nebus atliktas sanitarinis švarinimas. Prireikus transportuoti nukentėjusį į medicinos įstaigą, išpėti medicinos darbuotojus apie galimą taršą. Pagalbą teikusieji turi būti patikrinti dėl galimos pavojingomis medžiagomis taršos, prireikus atliekamas dezaktyvavimas.

165. Sprendimą nukentėjusius rūšiuoti į užterštus ir neužterštus (radioaktyviomis medžiagomis, chemine tarša) priima gelbėjimo darbų vadovas esantis įvykio vietoje, priklausomai nuo aplinkybių, žmonių skaičių, turimus resursus:

166. Jeigu būtinas transportas - pasitelkiama per Vilniaus miesto savivaldybės administraciją.

167. Įvykus įvykiui, ekstremaliam įvykiui, situacijai ar gresiant įvykti pagrindinis dėmesys skiriamas asmenims patyrusiems fizinius sužalojimus.

168. Ekstremalių situacijų metu gali kilti stresas, psichologinė įtampa, kurie trukdo ne tik nukentėjusiesiems, jų artimiesiems, bet ir personalui, teikiančiam medicinos pagalbą, gelbėtojams ir kitiems.

169. Psichologinės pagalbos gali prireikti:

169.1. nukentėjusiems;

169.2. stebėtojams;

169.3. gelbėtojams;

169.4. įvykio dalyviams;

169.5. nukentėjusių artimiesiems.

170. Turi būti parinkta atskira saugi vieta, priklausomai nuo aplinkybių vieta, kur bus teikiama psichologinė pagalba. Psichologinio šoko ištikti ir agresyvūs asmenys turi būti izoliuojami.

171. Psichologinę pagalbą įstaigos darbuotojams, vaikams organizuoja Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas.

VI SKYRIUS

GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO, GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

GALIMŲ PAVOJŲ VILNIAUS LOPŠELYJE-DARŽELYJE „AUŠRELĖ“ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

Galimo gaisro atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir likvidavimo, padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas

172. Darbuotojas, pirmas pastebėjęs gaisrą, nedelsiant praneša Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112, Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovui, informuoja pavojingoje zonoje esančius žmones.

173. Žmonių informavimas apie įvykį, ekstremalų įvykį, situaciją ar jiems gresiant, keitimasis informacija aprašomas 3, 4 skyriuose.

174. Jeigu gaisro gesinimas nekelia pavojaus sveikatai ir gyvybei, gaisrą gesinti pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis. Kitu atveju būtina evakuotis.

174.1. Įvertinti, kad priklausomai nuo aplinkybių, gali būti atjungtas elektros energijos tiekimas ir kita.

175. Įstaigos darbuotojai kilus gaisrui vykdo darbuotojų veiksmų plano kilus gaisrui reikalavimus.

176. Pasitikus civilinės saugos sistemos pajėgas suteikti informaciją apie:

176.1. gaisro židinio vietą, išplitimą;

176.2. vaikų, kuriems gresia pavojus, skaičių ir amžių;

176.3. trumpiausius, saugiausius evakuacinius kelius;

176.4. informaciją apie evakuacijos procesą;

176.5. kiek įstaigos darbuotojų galima pasitelkti vaikų evakuacijai;

176.6. ar yra saugios tinkamos patalpos, kiek jose tilptų žmonių;

176.7. ir kita

177. Įstaigos darbuotojų veiksmų vykdymo eiliškumas priklausomas nuo aplinkybių, situacijos.

178. **Įstaigos vadovas:**

178.1. nedelsiant praneša Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112 arba įsitikina, kad apie įvykį pranešta;

178.2. pagal galimybes, nustato gaisro židinio vietą, uždūmintas patalpas;

178.3. įvertina įvykio mastus, išsiaiškina ar yra nukentėjusių, ar yra negalinčių evakuotis iš pavojingos zonos asmenų, kokia reikalinga neatidėliotina pagalba.

178.4. atsižvelgdamas į kilusį gaisrą, bei prognozuojamą mastą, organizuoja informavimą, perspėjimą įstaigos darbuotojų, kitų asmenų, patenkančių į galimai pavojingas zonas, apie gaisrą, galimus padarinius, apsisaugojimo būdus;

178.5. atsižvelgdamas į kilusio pavojaus pobūdį bei mastą, duoda nurodymus palikti darbo vietas, priima sprendimą dėl darbuotojų, vaikų ir kitų asmenų dalinio ar visiško evakavimo iš pastato, organizuoja žmonių evakavimą, nurodo evakuacijos maršrutus, evakuotų žmonių susirinkimo vietas. Jeigu saugu, skiria papildomai darbuotojų padėti evakuoti vaikus;

178.6. paskelbus evakuaciją, organizuoja, kontroliuoja evakuacinių išėjimų parengimą žmonių evakavimui;

178.7. priklausomai nuo aplinkybių, organizuoja komunikacijų atjungimą. Ventiliacijos atjungimą virtuvėje vykdo virtuvės darbuotojai ar/ir kiti paskirti darbuotojai;

178.8. įvertina ar prie įvykio vietos nėra kliūčių pagalbos tarnyboms privažiuoti. Jeigu nėra pavojaus gyvybei ir sveikatai, organizuoja, koordinuoja transporto priemonių ir kitų kliūčių pašalinimą;

178.9. organizuoja civilinės saugos pajėgų pasitikimą;

178.10. atsižvelgdamas į įvykio pobūdį, kol į įstaigą atvyks civilinės saugos pajėgos, vadovauja neatidėliotiniams gelbėjimo, įvykio likvidavimo darbams, patelkdamas tam tikslui iš anksto apmokytus darbuotojus;

178.11. įvertinęs įvykio sukeltus padarinius bei atsižvelgdamas į esamą situaciją, organizuoja gelbėjimo, paieškos ir kitus neatidėliotinus darbus, telkia pajėgas įvykiui likviduoti bei jo padariniams šalinti;

178.12. organizuoja pirmos, medicininės pagalbos teikimą nukentėjusiems;

178.13. priklausomai nuo aplinkybių, jei reikia organizuoja nukentėjusių transportavimą į atitinkamas gydymo įstaigas;

178.14. kontroliuoja užduočių įvykdymą.

178.15. surenka ir perduoda pareigūnams informaciją apie gaisro kilimo vietą, išplitimą, uždūmintas patalpas, evakuotus žmones ir kita;

178.16. organizuoja psichologinės pagalbos teikimą saugioje vietoje. Psichologinio šoko ištikti ir agresyvūs asmenys izoliuojami. Parenka saugią, priklausomai nuo aplinkybių vietą;

178.17. organizuoja pašalinių asmenų patekimo į pavojingas zonas ribojimą;

178.18. organizuoja materialinių vertybių gelbėjimą (leidus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovui), bei išgelbėto turto apsauga;

178.19. kai įvykio mastas viršija įstaigos pajėgų galimybes ir turimų resursų nepakanka gelbėjimo darbams atlikti, kreipiasi pagalbos į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją ir (ar) savivaldybės ESK (jei komisija šaukiama);

178.20. Lietuvos Respublikos teisės aktų nurodytais atvejais teikia informaciją Vilniaus miesto savivaldybės administracijai;

178.21. organizuoja evakuotų darbuotojų patikrą pagal sąrašą arba paskiria atsakingą asmenį. Informaciją perduoda civilinės saugos sistemos pajėgų pareigūnams;

178.22. likvidavus avariją, užgesinus gaisrą ar likvidavus kitą įvykį, gavus leidimą iš valstybinės priežiūros institucijų, gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, priima sprendimą dėl įstaigos veiklos atnaujinimo, darbuotojų grįžimo į darbo vietas;

178.23. organizuoja vaikų, nukentėjusių darbuotojų artimųjų informavimą;

178.24. organizuoja informacijos teikimą įstaigos internetinėje svetainėje, žiniasklaidoje ar kitais būdais, priima sprendimą dėl artimųjų koordinatoriaus funkcijų darbuotojui priskyrimo;

178.25. vykdo gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo nurodymus.

179. **Direktorius pavaduotojas ūkio reikalams:**

179.1. gavęs informaciją apie gaisrą, įsitikina ar buvo pranešta Bendrajam pagalbos centrui, jeigu nepranešta - nedelsiant praneša bendruoju pagalbos telefonu 112, įstaigos vadovui, informuoja, panaudojant numatytas priemones, asmenis, patenkančius į galimai pavojingą zoną. Stengiasi surinkti informaciją apie gaisro kilimo vietą, išplitimą, uždūmintas patalpas;

179.2. jeigu saugu, organizuoja priemones dūmų plitimui apriboti bei kontroliuoja jų taikymą;

179.3. organizuoja, kontroliuoja privažiavimo kelių pagalbos tarnyboms atlaisvinimą;

179.4. organizuoja, vykdo komunikacijų atjungimą;

179.5. organizuoja ir koordinuoja darbuotojų, dalyvaujančių gelbėjimo, atstatymo darbuose, aprūpinimą asmeninėmis apsaugos priemonėmis pagal turimus išteklius, apie jų poreikį informuoja vadovą;

179.6. organizuoja pašalinių asmenų patekimo į pavojingas zonas apribojimą;

179.7. įvykio, ekstremalaus įvykio padariniams lokalizuoti ir šalinti, gelbėjimo darbams atlikti naudoja visas įstaigos pajėgas ir materialinius išteklius, jeigu jų neužtenka - informuoja įstaigos vadovą;

179.8. renka, apibendrina informaciją apie įvykio, ekstremalaus įvykio situaciją ir keičiasi informacija su įstaigos vadovu, kitais atsakingais darbuotojais;

179.9. nustatyta tvarka informuoja įstaigos vadovą;

179.10. organizuoja ir koordinuoja materialinių vertybių išgabenimo darbus (leidus gaisro gesinimo (operacijų) vadovui);

179.11. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

180. **Dietistas:**

180.1. gavęs informaciją apie gaisrą, įsitikina ar buvo pranešta Bendrajam pagalbos centrui, jeigu nepranešta - nedelsiant praneša bendruoju pagalbos telefonu 112, įstaigos vadovui, informuoja, panaudojant numatytas priemones, asmenis, patenkančius į galimai pavojingą zoną. Stengiasi surinkti informaciją apie gaisro kilimo vietą, išplitimą, uždūmintas patalpas;

180.2. teikia, organizuoja pirmos pagalbos teikimą nukentėjusiems, kuomet įvykio vietoje nėra atvykusios Greitosios medicinos pagalbos komandos, ar neužtenka žmogiškųjų pajėgų teikti medicinos pagalbą įvykio metu nukentėjusiems asmenims;

180.3. sudaro pirmos pagalbos teikimo grupę iš įstaigos darbuotojų (apmokytų pagal teisės aktų reikalavimus teikti pirmą pagalbą);

180.4. evakuojantis organizuoja paėmimą pirmos pagalbos rinkinių ir/ar paima pirmos pagalbos rinkinius;

180.5. nurodo darbuotojams saugos reikalavimus;

180.6. renka ir pateikia įstaigos vadovui informaciją apie nukentėjusius;

180.7. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

181. **Darbuotojas atsakingas už civilinės saugos organizavimą:**

181.1. gavęs informaciją apie gaisrą, įsitikina ar buvo pranešta Bendrajam pagalbos centrui, jeigu nepranešta - nedelsiant praneša bendruoju pagalbos telefonu 112, įstaigos vadovui, informuoja, panaudojant numatytas priemones, asmenis, patenkančius į galimai pavojingą zoną. Stengiasi surinkti informaciją apie gaisro kilimo vietą, išplitimą, uždūmintas patalpas;

181.2. įvertina įvykio, ekstremalaus įvykio, situacijos sukeltą pavojų gyvybei ar sveikatai, galimą gaisro plitimo kryptį, parenka žmonių evakuavimo maršrutus ir nustato evakuotų asmenų susirinkimo vietas (jei numatytose vietose gresia pavojus sveikatai ir gyvybei ar/ir nepalankios sąlygos, pvz. užpustyta evakuotų žmonių susirinkimo vieta);

181.3. priima, perduoda, registruoja informaciją, nedelsiant perduoda informaciją įstaigos vadovui;

181.4. organizuoja, vykdo darbuotojų evakuaciją;

181.5. organizuoja, kontroliuoja ar pasitinka pagalbos tarnybas;

181.6. patikrina evakavusius darbuotojus pagal sąrašą;

181.7. skelbia nurodytą įstaigos vadovo informaciją įstaigos internetinėje svetainėje;

181.8. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

182. **Auklėtojai, auklėtojų padėjėjai, pedagogai bei kiti atsakingi asmenys:**

182.1. gavus informaciją apie įvykį arba jį pastebėjus, nedelsiant nutraukia veiklą, praneša Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112 (jeigu nebuvo pranešta), įstaigos vadovui, informuoja, panaudojant numatytas priemones, pavojingoje zonoje esančius asmenis;

182.2. nedelsiant surikiuoja vaikus, įsitikina, kad visi vaikai evakuojami. Stengtis nesukelti vaikams įtampos. Jeigu reikalinga pagalba nedelsiant praneša vadovui. Įvertina galimus pavojus. Evakuojasi artimiausiu saugiu laisvu keliu, kontroliuoja visos evakuacijos metu, kad visi vaikai nelenktų vieni kitų, nesistumdytų, neatsiskirtų nuo grupės. Pasirenka optimalų judėjimo greitį įvairiuose maršruto ruožuose;

182.3. jeigu iš patalpos išeiti negalima, dūmai ar liepsna užblokavo išėjimus, būtina uždaryti patalpos duris ir jei yra galimybė, užsandarinti duris drėgnomis medžiagomis, pilti vandenį ant durų. Jeigu yra galimybė, telefonu informuoti apie savo buvimo vietą, jei ne -

pakabinti ant lango ryškų daiktą, būti prie lango, šauktis pagalbos, informuoti vaikus apie saugos reikalavimus;

182.4. išėję iš pastato, darbuotojai, vaikai nedelsdami susirenka sutartoje saugioje vietoje (5 priedas). Saugioje vietoje surikiuoja vaikus grupėmis, patikrina ar visi vaikai evakuoti, sudaro evakavusių vaikų sąrašus ir pateikia informaciją apie evakuotus asmenis įstaigos vadovui jei būtina vykdo vaikų evakuaciją į nurodytus kolektyvinius apsaugos statinius;

182.5. įvertina vaikų būklę (pagal savo kompetenciją), jeigu būtina, iškviečia greitąją medicinos pagalbą nukentėjusiems asmenims, teikia pirmąją pagalbą (jeigu apmokyti pagal nustatytus teisės aktų reikalavimus), organizuoja psichologinę pagalbą;

182.6. kontroliuoja, kad visi vaikai būtų nurodytoje vietoje;

182.7. informuoja nukentėjusių vaikų artimuosius (tėvus, globėjus);

182.8. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

183. Veiksmai, jeigu gaisras įvyksta administracijos nedarbo metu, aprašyti šio plano 71-73 punktuose.

184. Neįsitikinus, kad saugu patalpose, po įvykių, ekstremalių įvykių, ekstremalių situacijų, įvertinti, kad gali būti pažeistos pastato laikančiosios konstrukcijos ir bet kada sugriūti, nenaudoti atviros ugnies šaltinių, nejungti elektros jungiklių ir panašiai, nes patalpose gali būti susikaupusių pavojingų medžiagų, pažeisti elektros kabeliai, instaliacija. Gali būti užteršti maisto produktai, vanduo.

Pavojingos cheminės medžiagos ar mišinio patekimo į aplinką atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir likvidavimo, padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas

185. Pirmas pastebėjęs darbuotojas apie žinomą gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ar sužinojęs apie galimus teroro veiksmus panaudojant pavojingas chemines medžiagas, mišinius, nedelsiant praneša įstaigos vadovui, jeigu yra nukentėjusių, gresia pavojus žmonių gyvybei ir sveikatai - pagalbos tarnyboms telefonu 112, priklausomai nuo aplinkybių ir įvykio pobūdžio, informuoja kitus darbuotojus.

186. Cheminės avarijos metu įvykio vietoje susiformuoja pavojinga zona – užterštumo židiny, kurio dydis priklauso nuo cheminių medžiagų, preparatų kiekio, savybių, meteorologinių sąlygų. Išskiriama apribotųjų zona, riboto buvimo zona, pagalbinė zona.

187. Įstaigos darbuotojų veiksmų vykdymo eiliškumas priklausomas nuo aplinkybių, situacijos.

188. Įstaigos vadovas:

188.1. nedelsiant praneša Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112, jeigu kilo pavojingų medžiagų taršos pavojus įstaigos patalpose ar teritorijoje arba įsitikina, kad buvo pranešta Bendrajam pagalbos centrui. Organizuoja, vykdo atsakingų darbuotojų informavimą apie įvykius, gresiančius ar įvykusius ekstremaliuosius įvykius, gresiančius ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų atvejais;

188.2. įvertina, pagal galimybes, užterštos teritorijos, zonos dydžius, išsiaiškina ar yra nukentėjusių, nustato pavojingas zonas. Cheminių medžiagų, mišinių išplitimo atveju, praplečia pavojingų zonų ribas;

188.3. organizuoja, koordinuoja, vykdo darbuotojų, vaikų ir kitų asmenų patenkančių į pavojingas zonas informavimą apie cheminį pavojų, galimus padarinius, apsaugojimo būdus (negalima valgyti, gerti, rūkyti pavojingomis cheminėmis medžiagomis užterštoje teritorijoje, apsaugoti kvėpavimo takus, akių gleivinę, odą, nedelsiant palikti užterštas patalpas, teritoriją). Nurodo, kad draudžiama pavojingose zonoje naudoti atvirą ugnį, jungti elektros prietaisus ir kita. Jeigu tarša pavojingomis cheminėmis medžiagomis ne įstaigoje (iš išorės) - klausosi pranešimų per radiją, televiziją;

188.4. jei pasklidusi ar galimai pasklidusi aplinkoje cheminė medžiaga, mišinys nežinomas – laikoma, kad ji labai pavojinga;

188.5. numato orientacinį laiką gelbėjimo bei kitiems neatidėliojamiems darbams;

188.6. atsižvelgdamas į kilusio pavojaus pobūdį bei mastą, duoda nurodymus palikti darbo vietas, priima sprendimą dėl darbuotojų, vaikų ir kitų asmenų dalinio ar visiško evakavimo iš įstaigos pastato (jeigu pavojus kilo patalpose). Pirmiausia evakuojama iš pavojingiausių zonų;

188.7. paskelbus evakuaciją, organizuoja, kontroliuoja evakuacinių išėjimų parengimą žmonių evakavimui;

188.8. esant apsinuodijimo atvejams, organizuoja pirmosios, medicininės pagalbos suteikimą, nukentėjusiųjų transportavimą į atitinkamas gydymo įstaigas;

188.9. įvertina įvykio, ekstremalaus įvykio, ekstremaliosios situacijos sukeltą pavojų gyvybei ar sveikatai, galimas grėsmes, parenka evakavimo maršrutą ir nustato evakuotų asmenų susirinkimo vietas (jei iš anksto numatytose kyla pavojus sveikatai ir gyvybei ar nepalankios sąlygos);

188.10. nustato vėjo kryptį (galima nustatyti iškelus lengvą medžiaginę juostą, siūlą į 2-3 m aukštį);

188.11. priklausomai nuo įvykio dydžio išlaikyti (nurodyti darbuotojams) saugų atstumą iki įvykio vietos (židinio);

188.12. priklausomai nuo aplinkybių, organizuoja ventiliacijos sistemų, elektros energijos tiekimo atjungimą;

188.13. priima sprendimą dėl laboratorinių tyrimų atlikimo tikslingumo (priklausomai nuo aplinkybių, kviečia ekspertus, organizuoja bandinių ėmimą ir laboratorinį tyrimą);

188.14. organizuoja asmeninių apsaugos priemonių tiekimą;

188.15. jeigu cheminis pavojus išorinis (tarša pavojingomis cheminėmis medžiagomis lauke), aplinkybės tokios, kad saugiau pasilikti patalpose, organizuoja patalpų sandarinimą;

188.16. organizuoja pašalinių asmenų patekimo į pavojingas zonas ribojimą ir kontrolę;

188.17. jeigu saugu - organizuoja civilinės saugos pajėgų pasitikimą;

188.18. organizuoja asmenų turėjusių sąlytį su cheminėmis medžiagomis, mišiniais sąrašų sudarymą ir perduoda pagalbos tarnyboms. Organizuoja užsiteršusių asmenų atskyrimą nuo „švarių“. Organizuoja galimai užsiteršusių asmenų sveikatos patikrinimą;

188.19. dalyvauja organizuojant užsiteršusių ar galėjusių užsiteršti cheminėmis medžiagomis asmenų dekontaminaciją (pirminį ir galutinį švarinimą). Parenkamos švarinimo vietos, priklausomai nuo galimybių ir resursų, nukentėjusių skaičiaus, vėjo krypties ir greičio, oro temperatūros, naudotino švarinimui vandens temperatūros, reikiamo vandens kiekio;

188.20. priklausomai nuo įvykio aplinkybių, renka duomenis apie įvykį, išsaugo įkalčius, dalyvauja ir sudaro sąlygas įvykio aplinkybių ir eigos tyrimui;

188.21. kontroliuoja užduočių įvykdymą;

188.22. organizuoja psichologinės pagalbos teikimą saugioje vietoje. Organizuoja psichologinio šoko ištiktų ir agresyvių asmenų izoliavimą;

188.23. esant pagalbos poreikiui kreipiasi į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją ir (ar) savivaldybės ESK (jei komisija šaukiama) bei į kitas institucijas;

188.24. teikia informaciją Vilniaus miesto savivaldybės administracijai;

188.25. organizuoja informacijos teikimą įstaigos internetinėje svetainėje, žiniasklaidoje ar kitais būdais.

188.26. organizuoja nukentėjusių vaikų, darbuotojų artimųjų informavimą;

188.27. gavus leidimą iš valstybinės priežiūros institucijų, gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovas priima sprendimą dėl įstaigos veiklos atnaujinimo, darbuotojų bei kitų asmenų grįžimo į darbo vietas.

188.28. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo nurodymus.

189. Direktorius pavaduotojas ūkio reikalams:

189.1. gavęs informaciją apie taršą pavojingomis cheminėmis medžiagomis, mišiniais ar įtarus galimą taršą, nedelsiant įsitikina ar buvo pranešta įstaigos vadovui, jeigu nepranešta - nedelsiant praneša;

189.2. organizuoja, vykdo komunikacijų atjungimą;

189.3. organizuoja ir koordinuoja darbuotojų, dalyvaujančių gelbėjimo, atstatymo darbuose, aprūpinimą asmeninėmis apsaugos priemonėmis pagal turimus išteklius, apie jų poreikį informuoja vadovą;

189.4. organizuoja pašalinių asmenų patekimo į pavojingas zonas apribojimą;

189.5. renka, apibendrina informaciją apie padėtį įvykio, ekstremalaus įvykio, situacijos židinyje ir keičiasi informacija su įstaigos vadovu, kitais atsakingais darbuotojais;

189.6. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

190. **Dietistas:**

190.1. gavęs informaciją apie taršą pavojingomis cheminėmis medžiagomis, mišniais ar įtarus galimą taršą, nedelsiant įsitikina ar buvo pranešta įstaigos vadovui, jeigu nepranešta - nedelsiant praneša;

190.2. evakuojantis paima, organizuoja paėmimą pirmos pagalbos rinkinius;

190.3. organizuoja, teikia pirmąją pagalbą įvykio metu nukentėjusiems, neužterštiems chemine tarša asmenims;

190.4. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

191. **Darbuotojas atsakingas už civilinės saugos organizavimą:**

191.1. gavęs informaciją apie taršą pavojingomis cheminėmis medžiagomis, mišniais ar įtarus galimą taršą, nedelsiant įsitikina ar buvo pranešta įstaigos vadovui, jeigu nepranešta - nedelsiant praneša;

191.2. priima, perduoda, registruoja informaciją ir perduoda informaciją įstaigos vadovui;

191.3. gavus nurodymą informuoja darbuotojus, nurodo saugos reikalavimus: neliesti jokių daiktų; nedelsiant perspėti kitus ir pasitraukti iš pavojingos zonos; apriboti, jei yra galimybė, patekimą į pavojingą zoną; nerūkyti, nevalgyti, negerti, likti saugioje zonoje ir kita priklausomai nuo aplinkybių;

191.4. jeigu dėl cheminės taršos pavojinga evakuotis iš įstaigos patalpų, parenka saugiausias patalpas, toliau nuo cheminės taršos šaltinio, organizuoja sandarinimą;

191.5. jeigu saugu organizuoja, koordinuoja ar vykdo civilinės saugos sistemos pajėgų pasitikimą. Nurodo, teikia informaciją civilinės saugos sistemos pajėgoms;

191.6. gavus įstaigos vadovo nurodymą, paskelbti informaciją įstaigos internetinėje svetainėje;

191.7. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

192. **Auklėtojai, auklėtojų padėjėjai, pedagogai bei kiti atsakingi asmenys:**

192.1. gavę informaciją apie cheminę taršą ar pastebėję nedelsiant praneša įstaigos vadovui, jeigu yra nukentėjusių - bendruoju pagalbos telefonu 112 pagalbos tarnyboms.

192.2. laikosi saugos reikalavimų ir taiko juos vaikams pavojingoje zonoje:

192.2.1. neliesti jokių daiktų cheminės taršos zonoje;

192.2.2. nevalgyti, negerti;

192.2.3. nenaudoti atviros ugnies, nejungti elektrinių prietaisų;

192.2.4. nekontaktuoti (vengti prisilietimų) su galimai užsiteršusiais;

192.2.5. apsaugoti pagal galimybes kvėpavimo takus, uždedant ant nosies ir burnos sudrėkintą marlės ir vatos raištį, rankšluostį ir panašiai (tokios priemonės gali ir neapsaugoti, priklausomai nuo kokios cheminės medžiagos, mišiniai pasklido), jeigu yra galimybė – apsivilkti ir apvilkti vaikus viršutiniais drabužiais, sudarant kiek galima daugiau sluoksnių ir kiek galima mažiau paliekant atviros odos, apsaugoti akis akiniais ir kita.

192.3. cheminė tarša lauke: gavus pranešimą apie pavojingas chemines medžiagas ir/ar nurodymus iš vadovo, ar įtarus esant cheminę taršą, nedelsiant nutraukia veiklą ir evakuoja vaikus, jei būtina pagalba informuoti įstaigos vadovą ar kitus atsakingus asmenis. Stengiasi kiek galima greičiau išeiti, evakuoti vaikus iš užterštos zonos nurodyta kryptimi, į evakuotų žmonių susirinkimo vietas. Judėti statmenai vėjo kryptčiai, kad vėjas pūstų į šoną, vengti žemesnių vietų, nes ten kaupiasi pavojingos medžiagos sunkesnės už orą, eiti atviromis vietomis, einant per užterštą vietovę nekelti dulkių, nesiliesti prie pastatų sienų, tvorų, kitų daiktų, neliesti jokių

daiktų. Evakuoja, jei nėra kitų nurodymų, (kai cheminės medžiagos, mišiniai sunkesni už orą) į viršutinius aukštus, su kiek galima mažiau langų, įvertinant vėjo kryptį, įvykio vietą. Uždaro langus, uždengia vėdinimo angas, patikrina, ar nėra plyšių, sandarina patalpų langus ir duris. Saugioje evakuotų žmonių susirinkimo vietoje patikrina ar visi vaikai evakavosi, sudaro evakavusių vaikų sąrašus. Perduoda informaciją įstaigos vadovui. Jeigu yra galimybė - klausosi pranešimų per radiją;

192.4. cheminės taršos šaltinis įstaigos viduje: gavus pranešimą apie pavojingas chemines medžiagas ar įtarus, nedelsiant nutraukia veiklą, jeigu saugūs evakuaciniai išėjimai evakuoja vaikus. Evakuojasi saugiu keliu, jei yra galimybė, aplenkiant cheminės taršos objektą, neleidžia kelti paniką. Draudžiama liesti daiktus, paviršius, valgyti, gerti, naudotis kosmetinėmis priemonėmis ir panašiai galimai užterštoje cheminėmis medžiagomis, mišiniais zonoje (ypač neaiškių, nežinomų, ne vietoje padėtų). Sėkmingai išėję iš pastato, darbuotojai ir vaikai nedelsdami susirenka saugioje vietoje. Patikrina ar visi vaikai evakavosi, sudaro evakavusių vaikų sąrašus. Perduoda informaciją įstaigos vadovui;

192.5. kontroliuoja, kad vaikai būtų saugioje evakuotų žmonių susirinkimo vietoje, kad asmenys galimai užsiteršę pavojingomis cheminėmis medžiagomis nekontaktuoti su neužsiteršusiais;

192.6. jeigu kyla nors menkiausias įtarimas, kad vaikai buvo užteršti cheminėmis medžiagomis, organizuoja jų sanitarinį švarinimą;

192.7. informuoja nukentėjusių vaikų artimuosius;

192.8. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

193. Jeigu yra galimai užsiteršusių cheminėmis medžiagomis ir ne – tokius asmenis būtina atskirti, stebėti, kad žmonės neturėtų artimo kontakto su galimai užsiteršusiais pavojingomis cheminėmis medžiagomis.

194. Stebėti aplinkinius asmenis dėl uždelstų apsinuodijimo simptomų.

195. Pateikti informaciją dėl sanitarinio švarinimo reikalavimų (patartinas pakartotinas švarinimas).

196. Pasitraukus nuo taršos šaltinio, net ir turint mažiausią įtarimą dėl galimos cheminės taršos, svarbu nedelsiant nusirengti, vengiant drabužių prisilietimo prie akių, nosies, burnos, sulaikant kvėpavimą, geriausia drabužius prakirpti. Jei cheminės medžiagos reaguoja su vandeniu - švarinimui nenaudoti vandens. Prausimasis su muilu ir dideliu kiekiu šilto vandens sumažina absorbcijos per odą galimybę. Pirmiausia labai gerai nuplaunamos rankos, veidas, kaklas. Kruopščiai praplauti akis, ausis praskalauti gerklę ir nosį. Plaunantis vien vandeniu - netrinti kūno rankomis. Visiškai pašalinti nuo odos ir gleivinių galima tik kietąsias ir skystąsias chemines medžiagas. Jei cheminė tarša garų pavidalo, tuomet dekontaminacija žmonėms neatliekama. Drabužius ir visa kas turėjo sąlytį su užterštais drabužiais sudėti į maišą ir užsandarinti, patartina įdėti dar į vieną maišą. Nenaudoti užterštų priemonių (pvz. lęšių akims), nors ir jie ne vienkartiniai. Gali būti taikoma daugeliui pavojingų cheminių medžiagų. Kreiptis medicininės pagalbos.

197. Sanitarinis švarinimas atliekamas žmonėms (tame tarpe pagalbos tarnyboms, nukentėjusiems, žuvusiems), transporto priemonėms, gelbėjimo technikai, įrangai, vandeniui, teritorijai.

198. Neįsitikinus, kad saugu patalpose, po įvykių, ekstremalių įvykių, ekstremalių situacijų, nenaudoti atviros ugnies šaltinių, nejungti elektros jungiklių ir panašiai, nes patalpose gali būti susikaupusių pavojingų medžiagų. Gali būti užteršti maisto produktai, vanduo.

199. Jeigu objekte buvo pavojingų medžiagų tarša: surinkti išsiliejusias pavojingas medžiagas į tam skirtus konteinerius; atlikti užteršto žemės paviršiaus nukenksminimą ir pakeitimą; ištirti ar nėra susikaupusių pavojingų medžiagų patalpose, teritorijoje, kanalizacijos šulinuose, kitose erdmėse.

Paliktojo jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio ar radionuklidais užteršto objekto įstaigos aplinkoje atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių

šalinimo organizavimas ir koordinavimas. Branduolinio ir (ar) radiologinio incidento ar avarijos atveju įstaigos darbuotojų veiksmai

200. Radioaktyviųjų medžiagų patekimas į aplinką iš karto negali būti pastebėtas, nustatoma tik specialių prietaisų pagalba.

201. Įvykus branduolinei avarijai, žmonės bus informuojami sirenų garsiniu signalu, bei informuojant korinio transliavimo technologijų pagalba, vėliau per radiją ir televiziją gautų tikslią informaciją ir nurodymus kaip elgtis.

202. Jei įtariama, kad buvo panaudotas radiologinis ginklas:

202.1. neliesti jokių daiktų įvykio vietoje;

202.2. laikytis kuo toliau nuo bet kokio regimo dūmų ar garų šaltinio;

202.3. negerti, nevalgyti, nerūkyti pavojingoje zonoje ar šalia jos;

202.4. kuo skubiau išeiti iš pavojingos zonos;

202.5. apriboti pavojingas zonas nuo pašalinių asmenų patekimo;

202.6. patariama nestovėti pavėjui nuo įvykio vietos;

202.7. klausytis pranešimų per radiją ir televiziją ir vykdyti rekomendacijas.

203. Jonizuojančios spinduliuotės poveikis tiesiogiai nesijaučia todėl, jei yra įtarimas ar sužinoma, kad gali būti padidėjęs aplinkos radioaktyvumo lygis aukščiau ribinio ar gresia toks pavojus, ar bus panaudotas radiologinis ginklas, darbuotojas nedelsiant praneša įstaigos vadovui ir imasi visų numatytų saugumo priemonių.

204. Asmenys, dalyvaujantys gelbėjimo ir avarijos padarinių likvidavimui, turi būti informuojami apie galimą papildomą apšvitą ir sutikti dirbti tokiomis sąlygomis (raštu), turi turėti individualius dozimetrus. Darbuotojai neturi turėti jokių sveikatos sutrikimų, odos pažeidimų.

205. Žmonės turi būti kiek įmanoma toliau nuo radioaktyviosios spinduliuotės šaltinio.

206. Įstaigos darbuotojų veiksmų vykdymo eiliškumas priklausomas nuo aplinkybių, situacijos.

207. Įstaigos vadovas:

207.1. informuoja Radiacinės saugos centrą, Bendrąją pagalbos centrą, jeigu kyla įtarimas arba pranešama apie galimą radioaktyviąją taršą įstaigos patalpose ar teritorijoje;

207.2. organizuoja įstaigos darbuotojų informavimą apie pavojų, galimus padarinius, apsisaugojimo būdus (negalima valgyti, kramtyti, gerti, rūkyti užterštoje teritorijoje, apsaugoti kvėpavimo takus, akių gleivinę, odą, nedelsiant palikti užterštas radioaktyviomis medžiagomis patalpas, teritoriją).

207.3. klausosi pranešimų per radiją, televiziją, jeigu taršos radioaktyviomis medžiagomis šaltinis ne įstaigos teritorijoje;

207.4. išsiaiškina ar yra nukentėjusių (ankstyvieji ūmaus jonizuotos spinduliuotės požymiai yra susijaudinimo būseną, pykinimas, vėmimas, nuovargis, viduriavimas ir kita sudėtingesniais atvejais galvos skausmas, sąmonės netekimas);

207.5. priklausomai nuo aplinkybių taiko skubios apsaugos priemones: slėpimasis, evakuacija ir kita;

207.6. priklausomai nuo radioaktyvios taršos vietos (patalpoje, įstaigos teritorijoje ir kita), gautų nurodymų, organizuoja žmonių evakavimą;

207.7. jei radioaktyviosios spinduliuotės šaltinis lauke – nustato vėjo kryptį;

207.8. įvertina įvykio, ekstremalaus įvykio, situacijos sukeltą pavojų gyvybei ar sveikatai, jei reikia organizuoja, koordinuoja, vykdo žmonių evakavimą, parenka evakavimo maršrutus ir nustato evakuotų asmenų susirinkimo vietas (jei numatytose gresia pavojus sveikatai ir gyvybei) (jei įvykis įstaigos pastate). Esant būtinumui organizuoja, koordinuoja žmonių evakavimą į kolektyvinės apsaugos statinio patalpas;

207.9. organizuoja asmenų ir transporto patekimo į užterštą įstaigos teritoriją reguliavimą bei apribojimą.

207.10. organizuoja, priklausomai nuo aplinkybių, ventiliacinių sistemų išjungimą, langų uždarymą, vėdinimo angų uždengimą, durų užsandarinimą, sandarumo patikrą;

207.11. organizuoja žmonių, galimai užsiteršusių radioaktyviomis medžiagomis, kol atvyks radiacinės saugos specialistas, atskyrimą nuo kitų. Gyvūnai buvę pavojingoje zonoje taip pat gali būti užteršti radioaktyviomis medžiagomis ir turi būti patikrinti radiacinės saugos specialisto.

207.12. priklausomai nuo aplinkybių, pagal Sveikatos apsaugos ministerijos pasiūlymus pateikia rekomendacijas dėl apsaugos priemonių, stabiliojo jodo preparatų vartojimo;

207.13. organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems. Jeigu nukentėję galimai apšvitinti ar užsiteršę radioaktyviomis medžiagomis - pranešama greitosios pagalbos medicinai;

207.14. organizuoja, pagal galimybes, radiologinius (dozimetrinius, spektrometrinius, paviršiaus taršos) tyrimus;

207.15. dalyvauja organizuojant žmonių ir aplinkos nukenksminimą ir kitas priemones (savo kompetencijos ribose);

207.16. organizuoja nukentėjusių vaikų, darbuotojų artimųjų informavimą;

207.17. vykdo radiacinės saugos priemones, kurias nurodo kompetentingos įstaigos. Klausosi pranešimų per radiją, televiziją;

207.18. surenka informaciją apie galimai radiacijos paveiktus asmenis;

207.19. informuoja Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūrą, kad būtina paimti, išvežti, sutvarkyti ir saugoti radioaktyvias medžiagas;

207.20. vykdo kitus gelbėjimo darbus, operacijų vadovo nurodymus.

208. **Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams:**

208.1. jeigu kyla įtarimas arba pranešama apie galimą radioaktyviąją taršą nedelsiant praneša įstaigos vadovui. Jeigu taršos radioaktyviomis medžiagomis šaltinis ne įstaigos teritorijoje klausosi pranešimų per radiją, televiziją;

208.2. vykdo nurodytas radiacinės saugos priemones;

208.3. gavus nurodymą informuoja darbuotojus, nurodo saugos reikalavimus: neliešti jokių daiktų; nedelsiant perspėti kitus ir pasitraukti iš pavojingos zonos; apriboti, jei įmanoma, patekimą į pavojingą zoną; nerūkyti, nevalgyti, negerti, likti saugioje zonoje ir kita priklausomai nuo aplinkybių;

208.4. aprūpina darbuotojus apsaugojančiomis priemonėmis (pagal galimybes), informuoja įstaigos vadovą apie jų poreikį;

208.5. jei evakuacija negalima (pavojinga gyvybei ir sveikatai), organizuoja ir koordinuoja langų uždarymą, vėdinimo angų uždengimą, durų užsandarinimą, patikrinimą ar nėra plyšių, ventiliacijos sistemų atjungimą;

208.6. organizuoja pašalinių asmenų patekimo į pavojingas zonas apribojimą (jei taršos šaltinis įstaigos patalpose, teritorijoje);

208.7. saugojasi artimo kontakto su užsiteršusiais radioaktyviomis medžiagomis asmenimis;

208.8. stebi darbuotojų savijautą, pasireiškus simptomams perduoda informaciją įstaigos vadovui;

208.9. vykdo kitus įstaigos vadovo, gelbėjimo darbus, operacijų vadovo nurodymus.

209. **Darbuotojas atsakingas už civilinės saugos organizavimą:**

209.1. gavus informaciją apie įvykį ar įtarus galimą radioaktyvią taršą nedelsiant praneša įstaigos direktoriui;

209.2. priima, perduoda, registruoja informaciją ir perduoda informaciją įstaigos vadovui;

209.3. gavus nurodymą informuoja darbuotojus, nurodo saugos reikalavimus: neliešti jokių daiktų; nedelsiant perspėti kitus ir pasitraukti iš pavojingos zonos; apriboti, jei įmanoma, patekimą į pavojingą zoną; nerūkyti, nevalgyti, negerti, likti saugioje zonoje ir kita priklausomai nuo aplinkybių;

209.4. priklausomai nuo aplinkybių, organizuoja darbuotojų evakuaciją;

- 209.5. gavus įstaigos vadovo nurodymą, paskelbti informaciją įstaigos internetinėje svetainėje;
- 209.6. vykdo kitus gelbėjimo darbų (operacijų) vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.
- 210. Dietistas:**
- 210.1. gavus informaciją apie įvykį ar įtarus galimą radioaktyvią taršą nedelsiant praneša įstaigos direktoriui;
- 210.2. evakuojantis paima būtinuosius medikamentus, pirmos pagalbos rinkinius;
- 210.3. organizuoja, teikia pirmąją pagalbą įvykio metu neužsiteršusiems radioaktyvia tarša nukentėjusiems asmenims;
- 210.4. teikiantiems pirmą pagalbą nurodo saugos reikalavimus;
- 210.5. pagalbą teikiantys darbuotojai turi saugotis, kad nepatirtų poveikio, pervežant nukentėjusius ar teikiant pagalbą nukentėjusiems, tol kol pacientams nebus atliktas sanitarinis švarinimas;
- 210.6. stebi, renka informaciją apie vaikų, darbuotojų savijautą, pasireiškus simptomams siunčia išsitiirti;
- 210.7. organizuoja tolesnį nukentėjusiųjų asmenų transportavimą į atitinkamas gydymo įstaigas;
- 210.8. sudaro asmenų, buvusių pavojingoje zonoje ar turėjusių artimą kontaktą su užsiteršusiais asmenimis, sąrašą ir pateikia įstaigos vadovui;
- 210.9. atskiria galimai užsiteršusius nukentėjusius nuo kitų;
- 210.10. registruoja, teikia įstaigos vadovui informaciją apie įvykio metu nukentėjusius asmenis, esamą situaciją;
- 210.11. vykdo kitus įstaigos vadovo, gelbėjimo darbų, operacijų vadovo nurodymus.
- 211. Auklėtojai, auklėtojų padėjėjai, pedagogai, bei kiti atsakingi asmenys:**
- 211.1. gavę informaciją apie įvykį ar įtarus radioaktyvią taršą, nedelsiant praneša įstaigos vadovui;
- 211.2. pavojingoje zonoje nevalgyti, negerti, nesinaudoti kosmetinėmis priemonėmis. Nurodo apsaugoti pagal galimybes kvėpavimo takus, uždedant ant nosies ir burnos marlės ir vatos raištį ar kita. Apsaugoti pagal galimybes odą nuo pavojingo poveikio apsivelkant, užsidengiant pagalbėmis priemonėmis;
- 211.3. radiacinė tarša lauke: uždaro langus, uždengia vėdinimo angas, patikrina, ar nėra plyšių, sandarina patalpų langus ir duris. Gavus nurodymą evakuotis, nedelsiant nutraukia darbinę veiklą, surikiuoja vaikus, įsitikina, kad visi vaikai evakuojami. Evakuacijos metu neleidžia vaikams bėgti, lenkti vieniems kitus, stumdytis, atsiskirti nuo klasės, jei reikia pagalbos evakuojant – nedelsiant informuoja įstaigos vadovą ar atsakingus asmenis;
- 211.4. radiacinės taršos šaltinis įstaigos viduje: išgirdę pranešimą apie įvykį (radioaktyvi tarša) ar įtarus pavojų, nedelsiant nutraukia veiklą, surikiuoja vaikus, įsitikina, kad visi vaikai evakuojami. Evakuojasi saugiu keliu, jei įmanoma aplenkiant radiacinės taršos objektą, neleidžia vaikams bėgti, lenkti vieniems kitus, stumdytis, liesti daiktus (ypač neaiškius, nežinomus ne vietoje padėtus), atsiskirti nuo klasės. Jei reikalinga pagalba evakuojant žmones, nedelsiant pranešti įstaigos vadovui ar kitam atsakingam asmeniui;
- 211.5. išėję iš pastato darbuotojai, vaikai ir kiti asmenys turi nedelsdami susirinkti sutartoje saugioje vietoje;
- 211.6. pateikia informaciją apie evakuotus vaikus įstaigos vadovui;
- 211.7. jeigu kyla nors menkiausias įtarimas, kad vaikai, buvo užteršti radioaktyviomis medžiagomis padėti organizuoti sanitarinį švarinimą;
- 211.8. jeigu yra galimai užsiteršusių vaikų, ar kitų asmenų radioaktyviomis medžiagomis ir ne – tokius asmenis atskiria, stebi, kad neužsiteršę radioaktyviomis medžiagomis neturėtų artimo kontakto su galimai užsiteršusiais asmenimis;
- 211.9. stebi vaikų ir kitų aplinkinių asmenų sveikatos būklę;
- 211.10. teikia pirmą pagalbą neužsiteršusiems radioaktyviomis medžiagomis, jeigu būtina iškviečia greitąją medicinos pagalbą nukentėjusiems asmenims;

211.11. tėvams pateikia informaciją dėl sanitarinio švarinimo reikalavimų (patartinas pakartotinas švarinimas namuose);

211.12. informuoja nukentėjusių vaikų artimuosius;

211.13. vykdo gelbėjimo darbų, operacijų vadovo, įstaigos vadovo nurodymus.

212. Radus daiktą, pažymėtą įspėjamuoju jonizuojančiosios spinduliuotės ženklu ar jo fragmentu:

212.1. šio daikto neliesti ir neleisti jo liesti kitiems;

212.2. draudžiama iš šios vietos išsinešti bet kokius daiktus;

212.3. esant išbyrėjusioms, išpiltoms, nesupakuotoms radiacinėms medžiagoms, yra išorės per odą ir vidinės per kvėpavimo ir virškinimo organus radioaktyviosios taršos pavojus.

212.4. siekiant išvengti vidinės taršos – neliesti, nevalgyti, nerūkyti, negerti, nesinaudoti kosmetika.

212.5. nuo aerozolinių radioaktyvių medžiagų neapsaugo paprastos apsaugos priemonės, respiratoriai.

212.6. nedelsiant evakuotis ir jei būtina praeiti pro pavojingas zonas - kiek galima apsaugoti kvėpavimo takus, odą, akis. Vengti įkvėpti dūmų, dujų, garų, net jei jie bekvapiai, nelaikyti jų nepavojingais. Apsisaugoti užsidengiant pagalbinėmis priemonėmis, kad kuo mažesni plotai būtų neapsaugotos odos (pvz. užsigaubti užklotais);

212.7. jeigu yra šalia įtartinio daikto žmonės, juos visus nedelsiant evakuoti. Jei evakuacija negalima, rasti priedangą ir būti už jos. Kuo trumpiau ir toliau būnant nuo spinduliuojančio šaltinio, tuo mažesnę poveikį turi spinduliavimo energija;

212.8. perspėti žmones apie pavojingas zonas, pranešti įstaigos vadovui, bei gavus iš vadovo nurodymą bendruoju pagalbos telefonu 112;

212.9. apriboti ar organizuoti apribojimą pašalinių asmenų patekimą į pavojingą zoną;

212.10. išėjus iš pavojingos zonos, esant palankioms aplinkos sąlygoms, nedelsiant nusivilkti viršutinius drabužius;

212.11. įvertinti, kad gali būti paveiktos gretimos patalpos bei gali būti pavojinga zona toje vietoje vienu aukštu aukščiau ir vienu aukštu žemiau, taip pat, kad radioaktyviosios medžiagos gali pasklisti ventiliacijos sistemomis;

212.12. asmenys, kurie rado įtartiną objektą, pažymėtą įspėjamuoju jonizuojančiosios spinduliuotės ženklu, ar buvo pavojingoje zonoje, ar turėjo artimą kontaktą su anksčiau išvardintais asmenimis artimą kontaktą privalo išsitiirti (kreiptis į medikus).

212.13. draudžiama artintis zonos, kurioje gali būti jonizuojančios spinduliuotės šaltinis, prieš tai neišmatavus jonizuojančios spinduliuotės dozės galios.

213. Pasitraukus nuo taršos šaltinio, svarbu nedelsiant nusirengti (nusirengus pašalinama didžioji dalis teršalų) net ir turint mažiausią įtarimą dėl galimos radioaktyvios taršos. Rengtis vengiant drabužių prisilietimo prie akių, nosies, burnos, sulaikant kvėpavimą, nesimauti per galvą (kad pavojingos medžiagos nepakliūtų ant veido, akių, į kvėpavimo takus), geriausia drabužius prakirpti. Reiktų rengtis pradėti nuo viršutinės kūno dalies.

214. Nusivilktus drabužius suvynioti užterštu paviršiumi į vidų. Drabužius ir visa kas turėjo sąlytį su užterštais drabužiais sudėti į maišą ir užsandarinti, patartina įdėti dar į vieną maišą. Maišą padėti į saugią nurodytą vietą.

215. Praustis geriausia po tekančiu šiltu (38-40⁰) arba šaltu vandeniu. Pirmiausia labai gerai nuplaunamos rankos, toliau - veidas, kaklas, ausys. Kruopščiai praplauti akis, ausis, praskalauti burną ir nosį. Plaunantis vien vandeniu - netrinti kūno rankomis. Geriausiai būtų naudoti „ūkinį“ muilą.

216. Radioaktyvios taršos atveju praustis ne trumpiau kaip 10 minučių. Nenaudoti užterštų lėšų (akims) ir kitų galimai užterštų radioaktyviomis medžiagomis daiktų, priemonių, nors ir jos ne vienkartinio naudojimo.

217. Nedelsiant kreiptis į medikus pajutus pirmuosius sveikatos sutrikimus:

217.1. dėl viso kūno apšvitos - pykinimą, vėmimą, viduriavimą, kylančią temperatūrą, bendrą silpnumą;

217.2. nedidelėje apšvitinto kūno dalyje gali atsirasti eritema, patinimas, sausas ir šlapias pleiskanojimas, pūslės, skausmas, nekrozė, gangrena, iškristi plaukai. Vietiniai odos pakenkimai vystosi lėtai.

218. Sanitarinis švarinimas atliekamas žmonėms (tame tarpe pagalbos tarnyboms, nukentėjusiems, žuvusiems), transporto priemonėms, gelbėjimo technikai, įrangai, vandeniui, teritorijai.

219. Jeigu objekte buvo paliktasis jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis ar radionuklidais užterštas objektas: surinkti užterštus objektus į tam skirtas talpas; atlikti paviršių nukenksminimą ir pakeitimą; ištirti ar nėra taršos patalpose, teritorijoje.

Įtartinio radinio atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.

220. Rekomenduojamas elgesys pastebėjus įtartiną galimai pavojingą radinį:

220.1. atkreipti dėmesį į įtartinus žmones įstaigos teritorijoje, patalpose, įtartinus daiktus neįprastose vietose. Iš įtartinio daikto gali būti išlindę laidai, matoma per plyšius folija, jis gali skleisti neįprastą kvapą (migdolų, cheminių medžiagų ar benzino, stiprių kvėpalų). Neliesti įtartinų daiktų, kuriuos kažkas pamiršo;

220.2. įtartinas turėtų būti įstaigoje ar jos teritorijoje esantis nepažįstamas žmogus, apsirengęs ne pagal metų laiką (jeigu vasarą žmogus, apsirengęs šilta striuke ar panašiai), žmogus su dideliais krepšiais, kuprinėmis ir lagaminais, žmogus, kuris elgiasi neadekvačiai, nervingai, atrodo išsigandęs, nuolat kažkur atsigręžia, tikrina kažką tarp drabužių arba kuprinėje, atkreipti į veido mimiką. Laikytis nuo tokių žmonių atokiau. Nedelsiant pranešti apie įtartinus žmones, daiktus įstaigos vadovui;

220.3. niekada neimti iš nepažįstamų žmonių įtartinų paketų, krepšių (jeigu jie nenumatyti gauti, jei pristato ne siuntų pristatymo darbuotojai ir panašiai).

220.4. pastebėjus ar sužinojus apie įtartiną radinį nedelsiant pranešti įstaigos vadovui;

220.5. tiksliai vykdyti civilinės saugos sistemos pajėgų pareigūnų nurodymus;

220.6. vykdyti žmonių evakuaciją iš pavojingos zonos;

220.7. neliesti įtartinio daikto ar sprogmens, netikrinti turinio, nenešti, nekilnoti, nemesti į šalį ir neleisti, kad tą darytų kiti;

220.8. nerūkyti ir nesinaudoti mobiliuoju telefonu šalia įtartinų daiktų;

220.9. pasitraukti nuo įtartinio daikto tuo pačiu keliu, saugiu atstumu. Reikia pasitraukti kuo toliau ar pasislėpti už patvarios konstrukcijos, geriausia pastato. Atkreipti dėmesį, ar virš galvos nėra langų, stiklų. Įvykus sproгимui, dūžtančių stiklų šukės gali sužeisti;

220.10. ar įtartinas daiktas yra sproгимuo gali nustatyti, tik specialistas;

220.11. apriboti pavojingą zoną, kad į ją nepatektų pašaliniai asmenys;

220.12. sulaukti pareigūnų, jiems tiksliai nurodyti įtartinio daikto ar sprogmens buvimo vietą bei apibūdinti jį;

220.13. sudaryti galimai paveiktų neaiškiomis medžiagomis žmonių sąrašus.

Pastato griūties, geologinių reiškinių atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas

221. Nedelsiant informuoti pagalbos tarnybas, vadovą, žmones esančius pastate.

222. Vykdyti žmonių evakuaciją į saugią nustatytą vietą.

223. Apriboti pavojingas zonas nuo pašalinių asmenų.

224. Atsidūrus po nuolaužomis:

224.1. naudoti žibintuvėlį, telefoną ir panašiai signalizuojant apie savo buvimo vietą gelbėtojams;

224.2. atsargiai atlaisvinti prispaustas kojas iš lėto judinant prispaustas galūnes žemyn, į šonus, įvertinti, kad taip galima sujudinti virš kabančias nuolaužas ir jos gali užvirsti, sukelti

dulkes. Užsidengti nosį ir burną tuo kas yra po ranka (tankus medvilninis audinys gali būti geru filtru, stengtis kvėpuoti per audinį);

224.3. belsti per vamzdžius, per sieną ir panašiai. Gelbėtojai kiekvieną paieškos valandą išjungs techniką nustatytam laikui, kad išgirsti prašančius pagalbos;

224.4. jeigu yra smarkiai kraujuojančių žaizdų, jas prispausti;

224.5. šaltuoju metų laiku, jei yra galimybė, stengtis kuo mažesniu kūno pagrindu liesti prie šalto paviršiaus (gultis ant šono susirietus į kamuoliuką, pakišti ranką po savimi, jei yra kokių daiktų, medžiagų – jas pasitiesti);

224.6. šaukti tik blogiausiu atveju, nes šaukdamas žmogus gali įkvėpti pavojingą dulkių kiekį;

224.7. įvertinti, kad bandant rasti išėjimą, galima išjudinti sijas, nuolaužas, kitokias statybines konstrukcijas, kurios laiko virš esančias pastato nuolaužas ir jos gali užgriūti. Bandyti išsiaiškinti ar nėra šalia užgriuvusių žmonių;

224.8. tiksliai vykdyti civilinės saugos sistemos pajėgų pareigūnų nurodymus.

Teroristinio išpuolio atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas

225. Rekomenduotinas elgesys išgirdus pranešimą apie teroristinį išpuolį:

225.1. išgirdus pranešimą apie padėtą sprogmenį, įdėmiai išklaudyti pranešimą ir pasistengti išsiaiškinti:

225.1.1. kur padėtas sprogmuo?

225.1.2. kada sprogmuo sprogs?

225.1.3. kaip atrodo sprogmuo?

225.1.4. atkreipti dėmesį į kalbėjimo manierą, akcentą, kalbos defektus, foninius garsus;

225.1.5. užsirašyti tikslų pranešimo tekstą;

225.2. jei yra galimybė nepadėti ragelio;

225.3. nedelsiant pranešti pagalbos telefonu **112**, įstaigos vadovui.

225.4. jei yra galimybė, pasitraukti iš pavojaus vietos ir perspėti kitus apie pavojų. Perspėti darbuotojus, kad neliestų įtartinų daiktų ir kontroliuotų vaikus, kad neliestų.

225.5. evakuoti įstaigos darbuotojus, vaikus ir kitus asmenis į saugią vietą.

225.6. priklausomai nuo aplinkybių, atjungti vandens, elektros tiekimą.

225.7. tiksliai vykdyti civilinės saugos sistemos pajėgų pareigūnų nurodymus.

225.8. jei yra nukentėjusių - suteikti pirmą pagalbą.

226. Rekomenduotinas elgesys kai vyksta sproginimas:

226.1. kristi ant žemės ir rankomis prisidengkiant galvą ir liepti taip pasielgti vaikams, jei yra galimybė būtinai pasinaudoti bet kokia priedanga – tai gali būti pastatas, griovys, dauba, medis ar net šaligatvio bortas, patalpos viduje – spinta, stalas, siena;

226.2. nugriaudėjus sprogimui neskubėti palikti priedangos, skeveldros gali nukristi tik po keliolikos sekundžių, taip pat gali sprogti kiti (antriniai) sprogstamieji užtaisai.

226.3. įsitikinus, kad skeveldros daugiau nekrenta nedelsiant evakuotis, evakuoti vaikus saugiausiu keliu. Jeigu sproginimas įvyko pastate, išeiti tikrinant grindis ir laiptus ar jie nesusilpnėję. Jei grindys susilpnėjusios judėti kiek galima arčiau sienų.

226.4. sproginimas gali pasikartoti;

226.5. jei yra sužeistų asmenų, padėti jiems evakuotis į saugią vietą ir suteikti pirmą pagalbą. Pasirenkant saugią vietą, atkreipti dėmesį į pažeistas pastatų konstrukcijas, nes pastatas ar jo dalis gali sugriūti, saugotis krentančių nuolaužų;

226.6. susirinkti numatytoje saugioje susirinkimo vietoje;

226.7. apie įvykį pranešti bendruoju pagalbos numeriu 112.

Žmonių grobimo, įkaitais paėmimo atveju įstaigos darbuotojų veiksmai ir įvykio likvidavimas ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir koordinavimas.

227. Sužinojus apie įvykį nedelsiant pranešti bendruoju pagalbos numeriu 112, įstaigos vadovui, vykdyti žmonių evakuaciją iš pavojingos zonos.

228. Rekomenduotinas įkaitų elgesys:

228.1. elgtis pagal aplinkybes, įvertinti užpuoliko psichologinę būseną. Kontroliuoti savo kūno kalbą (gestus), veido išraišką;

228.2. tikslas yra išgyventi. Nesielgti didvyriškai, susitaikyti su situacija ir būti pasiruošusiam laukti;

228.3. pirmos 15-45 minutės yra pačios pavojingiausios, todėl vykdyti visus reikalavimus (pakankamai protingus), kuo ilgiau būnate kartu, tuo mažesnė tikimybė, kad užpuolikas sužalos įkaitus;

228.4. įvertinti padėtį ir nuraminti aplinkinius;

228.5. nekalbėti nesant būtinumui, tik jei būtina, stengtis būti draugišku, nesukčiauti, neapgaudinėti;

228.6. bandyti pailsėti, atsisėsti jei galima, jei situacija ilgai užsitęsę, bandyti pamiegoti;

228.7. jeigu siūloma pavalgyti, neatsisakyti, net jeigu nesinori. Tai suteiks jėgų, o atsisakymas supriešins;

228.8. nedaryti pastabų ir neduoti pasiūlymų užpuolikui, jeigu patarimai bus blogi, užpuolikas gali pagalvoti, kad taip ir buvo numatyta;

228.9. nebandyti bėgti, nesant absoliučiai tikram, kad pasiseks;

228.10. jei kam nors iš įkaitų reikalinga medicininė pagalba, pranešti tai užpuolikui;

228.11. nesiginčyti su užpuoliku ir kitais įkaitais, išreikšti bendrą požiūrį;

228.12. nemaldauti, nesiteisinti ir neverkti. Neatsukti į savo grobėjus nugaros, jeigu negauni tokio nurodymo, nespoksoti į juos. Akių kontaktas gali būti gerai, priklausomai nuo aplinkybių, nusikaltėliai dažniausiai vengia žudyti, jei į juos žiūrima;

228.13. pasistengti palaikyti gerus santykius su nusikaltėliais;

228.14. manant, kad gelbėjimo operacija tuoj įvyks ar girdisi triukšmas ir susišaudymas, surasti saugią vietą, gulti ant grindų, galvą uždengti rankomis ir nedaryti jokių staigių judesių. Jokiu būdu nebėgti link pareigūnų, kurie vykdo išlaisvinimo operaciją, link, nes gali palaikyti grobėjais.

ANTRASIS SKIRSNIS

ĮSTAIGOS VADOVO VEIKSMAI ORGANIZUOJANT IR KOORDINUOJANT GELBĖJIMO DARBUS ĮVYKIŲ METU IR JO PRIIMTŲ SPRENDIMŲ ĮGYVENDINIMAS

229. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas yra atsakingas už civilinės saugos parengtį vadovaujame objekte.

230. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas ar jį pavaduojantis asmuo gresiant ar įvykus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui:

230.1. gavęs informaciją apie gresiantį ar įvykusį įvykį, ekstremalų įvykį, įvertina gautą informaciją;

230.2. sušaukia atsakingus asmenis, susirenkama direktoriaus kabinete. Jeigu ši susirinkimo vieta kelia grėsmę sveikatai ir gyvybei, susirenkama saugiose patalpose arba kuo arčiau įvykio vietos. Susirinkimo vieta parenkama saugiu atstumu (priklausomai nuo aplinkybių) nuo įvykio vietos, jeigu lauke - prieš vėją nuo įvykio vietos;

230.3. įvertina bendrą įvykio situaciją, aplinkos sąlygas, tikėtinus pokyčius ir atsižvelgdamas į gautos informacijos pobūdį, nedelsiant priima sprendimą dėl įstaigos darbuotojų, vaikų, kitų asmenų perspėjimo apie kilusį pavojų bei tolimesnių veiksmų;

230.4. numato pagrindines priemones: darbuotojų, vaikų evakavimą, pirmos pagalbos suteikimą, medicininės pagalbos suteikimo organizavimą, padarinių likvidavimą, technikos ir materialinių resursų mobilizavimą;

230.5. priimtame sprendime dėl gelbėjimo ir kitų neatidėliotinių darbų atlikimo nurodoma:

230.5.1. orientacinis gelbėjimo ir kitų neatidėliotinių darbų mastas;

230.5.2. kitų galimų pavojų įvertinimas;

230.5.3. gelbėjimo ir kitų neatidėliotinių darbų atlikimo tvarka, eiliškumas ir orientacinis jų atlikimo laikas;

230.5.4. užduotys gelbėjimo darbus atliekantiems ir jų aprūpinimas materialinėmis techninėmis priemonėmis;

230.5.5. tarpusavio sąveikos būdai, saugos reikalavimai;

230.5.6. informacijos apie atliekamus darbus pateikimo laikas ir tvarka.

230.6. atsižvelgdamas į įvykio pobūdį, kol į įstaigą atvyks reikiamos civilinės saugos pajėgos, vadovauja neatidėliotiniams gelbėjimo, įvykio likvidavimo darbams, pasitelkdamas tam tikslui iš anksto apmokytus darbuotojus.

230.7. prieš pradėdant veiksmus tiksliau įvertinama situacija: patvirtinama, papildoma arba paneigiama pirminio situacijos vertinimo metu gauta informacija;

230.8. atsižvelgdamas į kilusio pavojaus pobūdį bei mastą, priima sprendimą dėl darbuotojų, vaikų evakavimo iš pastato;

230.9. derinami visi atliekami įvykio likvidavimo darbai su civilinės saugos pajėgomis;

230.10. jeigu įmanoma, organizuoja trūkumų, kurie galėjo būti ekstremalios situacijos priežastimi, pašalinimą;

230.11. organizuoja materialinių išteklių, reikalingų įvykiui bei įvykio padariniams likviduoti, tiekimą, tikslingą jų panaudojimą;

230.12. leidus gelbėjimo darbų, operacijų vadovui, organizuoja materialinių vertybių gelbėjimą;

230.13. priima sprendimą dėl įstaigos darbuotojų, vaikų artimųjų informavimo būdų;

230.14. prognozuojant, kad įvykis gali išplisti už įstaigos teritorijos ribų ir gali būti pasiekti ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir gali susidaryti ekstremalioji situacija, ar kai pasiekiami arba viršijami ekstremaliųjų įvykių kriterijai ir (ar) susidaro ekstremalioji situacija, nedelsiant praneša Vilniaus miesto savivaldybės administracijai, savivaldybės ESK ir (ar) savivaldybės ESOC (jei sušaukta);

230.15. nuolat palaiko ryšį arba paveda palaikyti ryšį atsakingam asmeniui su Vilniaus miesto savivaldybės ESK bei ESOC, valstybinės priežiūros institucijomis ir kt., keičiasi turima informacija. Jeigu sudaromas darbų koordinavimo štabas, esant poreikiui, paskiria į jį kompetentingą asmenį iš įstaigos darbuotojų;

230.16. iškilus situacijai, keliančiai pavojų vaikų sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremalią padėtį priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo. Apie priimtus sprendimus įstaigos vadovas informuoja valstybinės įstaigos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybės įstaigos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį;

230.17. likvidavus avariją, užgesinus gaisrą ar likvidavus kitą įvykį, gavus leidimą iš valstybinės priežiūros institucijų, gelbėjimo darbų, operacijų vadovo, įstaigos vadovas priima sprendimą dėl Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ veiklos atnaujinimo, darbuotojų grįžimo į darbo vietas bei vaikų grįžimo.

231. Įstaigos vadovas privalo laiku pastebėti psichologinės įtampos paveiktus atsakingus darbuotojus ir nušalinti nesugebančius vadovauti ir keliančius paniką. Palaikyti nuolatinį abipusį ryšį su atsakingais įstaigos darbuotojais.

232. Atliekami kiti neatidėliotini darbai, kad būtų sudarytos sąlygos vykdyti gelbėjimo darbus ir užtikrinta objekto veikla, kai šalinami ir lokalizuojami avarijų ir aplinkos užteršimo padariniai.

TREČIASIS SKIRSNIS
MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ TELKIMO GELBĖJIMO, PAIEŠKOS IR
NEATIDĖLIOTINIEMS DARBAMS ATLIKTI, ĮVYKIAMS LIKVIDUOTI IR JŲ
PADARINIAMS ŠALINTI PROCEDŪROS

233. Įvykus įvykiui, ekstremaliam įvykiui įstaigos vadovas:

233.1. keičiasi informacija su gelbėjimo darbų vadovu, su civilinės saugos pajėgomis, valstybinės priežiūros institucijomis;

233.2. organizuoja turimų materialinių išteklių tikslinį panaudojimą (3 priedas);

233.3. gauna informaciją iš direktoriaus pavaduotojo ūkio reikalams ar kitų darbuotojų apie materialinių išteklių panaudojimą, bei poreikį;

233.4. prašo pagalbos Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, jeigu nepakanka savų išteklių gelbėjimo darbams atlikti.

234. Jeigu nekyla pavojus gyvybei ir sveikatai, įstaigos darbuotojai gaisro gesinimui naudoja įstaigoje esančias pirmines gaisro gesinimo priemones. Pirmos pagalbos teikimui naudoja įstaigoje esančius pirmos pagalbos rinkinius. Gręšiant ar įvykus įvykiui, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams likviduoti ir jų padariniams šalinti, talkinti pagalbos tarnyboms pasitelkiamos ir vidinės įstaigos pajėgos (apmokyti darbuotojai).

235. Gelbėjimo, paieškos bei kitiems neatidėliotiniams darbams atlikti, įvykiams bei jų padariniams šalinti pagalbos tarnybos iškviečiamos per Bendrąjį pagalbos centrą telefonu 112.

236. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas susidariusio ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos atveju, priklausomai nuo aplinkybių, bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus su:

236.1. Vilniaus miesto savivaldybės Ekstremalių situacijų komisija, Ekstremaliųjų situacijų operacijų centru;

236.2. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Civilinės saugos skyriumi;

236.3. Vilniaus apskrities priešgaisrine gelbėjimo valdyba;

236.4. Vilniaus miesto vyriausioju policijos komisariatu;

236.5. Vilniaus greitosios medicinos pagalbos stotimi;

236.6. Vilniaus valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba;

236.7. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentu;

236.8. Vilniaus miesto avarinėmis tarnybomis;

236.9. ir kitomis priklausomai nuo situacijos ir poreikio.

VII SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE
NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS

237. Vilniaus miesto savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų valdymo plane įstaigai numatytos šios užduotys:

237.1. gresiant ekstremaliajai situacijai ar jai susidarius, taip pat karo metu priimti evakuotus gyventojus;

237.2. padėti registruoti evakuotus gyventojus gyventojų surinkimo punkte ir (ar) priėmimo punkte;

237.3. atlikti privalomuosius darbus;

237.4. prisidėti prie ugdymo, švietimo veiklos tęstinumo užtikrinimo įstaigų, kurios dėl ekstremalaus įvykio, ekstremalios situacijos sustabdė veiklą.

238. Įstaigos vadovas iš Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus gavęs užduotis organizuoja, pagal galimybes, užduočių atlikimą.

PIRMASIS SKIRSNIS
VEIKSMAI, GAVUS IŠ SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
DIREKTORIAUS NURODYMĄ ŪKIO SUBJEKTUI AR KITAI ĮSTAIGAI
PRIKLAUSANČIAS (VALDOMAS) PATALPAS, STATINIUS PRITAIKYTI
GYVENTOJŲ KOLEKTYVINEI APSAUGAI

239. Vilniaus lopšelis-darželis „Aušrelė“ yra įtraukta į Vilniaus miesto savivaldybės nustatytą statinių ir patalpų, skirtų kolektyvinei gyventojų apsaugai, sąrašą, numatytos patalpos – aktų salė, sporto salė, klasės. Kolektyvinės apsaugos statinio planas su pažymėtomis gyvenamosiomis, sanitarinėmis, maitinimo, maisto paruošimo patalpomis pateikiamas 4 priede.

240. Gresiant ekstremaliajai situacijai ar jai susidarius, taip pat karo metu Vilniaus lopšelis-darželis „Aušrelė“ paruošusi priimti evakuotus gyventojus ir kartu su savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centru pasirengęs organizuoti gyventojų aprūpinimą civilinės saugos ir kitomis reikiamomis materialinėmis priemonėmis, siekdami užtikrinti žmonių laikiną gyvenimą kolektyvinės apsaugos statinyje.

241. Sprendimą dėl nukentėjusiųjų gyventojų laikinojo apgyvendinimo kolektyvinio apsaugos statinio patalpose, atsižvelgiant į susidariusią situaciją ir kilusį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, priima:

241.1. savivaldybės administracijos direktorius (savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos pirmininkas);

241.2. savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatorius;

241.3. atsižvelgiant į įvykio pobūdį, gelbėjimo darbų vadovas ar operacijų vadovas (civilinės saugos sistemos pajėgų (priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, policijos) valstybės tarnautojas ar darbuotojas).

242. Savivaldybės administracijos direktorius, priėmęs sprendimą arba gavęs atsakingos už ekstremaliosios situacijos valdymą institucijos vadovo nurodymą evakuotus gyventojus apgyvendinti kolektyvinės apsaugos statinyje, organizuoja kolektyvinės apsaugos statinio parengimą priimti ir apgyvendinti gyventojus ne vėliau kaip per sutartyje su kolektyvinės apsaugos statinio savininku nustatytą terminą ir užtikrina būtiniausias gyvenimo kolektyvinės apsaugos statinyje sąlygas.

243. Būtiniausi materialiniai ištekliai: maisto produktai, geriamas vanduo, dezinfekcinės priemonės, biotualetai, šildytuvai, čiužiniai, medikamentai

244. Būtiniausių paslaugų (aprūpinimas geriamuoju vandeniu, maistu ir kt.), medicininės, psichologinės ir socialinės pagalbos laikinai apgyvendintiems nukentėjusiems teikimą, viešosios tvarkos bei visuomenės saugos užtikrinimą organizuoja savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

245. Patalpos kolektyvinei gyventojų apsaugai turi būti parengtos apgyvendinti gyventojus ne vėliau kaip per sutartyje su Vilniaus miesto savivaldybės administracija nustatytą terminą.

246. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, priėmęs sprendimą arba gavęs atsakingos už ekstremaliosios situacijos valdymą institucijos vadovo nurodymą evakuotus gyventojus apgyvendinti kolektyvinės apsaugos statinyje, organizuoja kolektyvinės apsaugos statinio parengimą priimti ir apgyvendinti gyventojus ir užtikrina būtiniausias gyvenimo kolektyvinės apsaugos statinyje sąlygas.

247. Gavus nurodymą dėl nukentėjusiųjų gyventojų priėmimo kolektyvinio apsaugos statinio patalpose, direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams ar kitas paskirtas asmuo organizuoja patalpų atrakinimą ar jas atrakina. Paskiria budinčius darbuotojus (du darbuotojus jeigu leidžia aplinkybės), kurie pasitinka, informuoja žmones kur yra geriamojo vandentiekio kranai, sanitarinės patalpos, palydi evakuojamus asmenis iki numatytų apsaugai patalpų, organizuoja asmenų, kurie atvyko į kolektyvinės apsaugos statinio patalpas, sąrašų sudarymą ir pateikia informaciją įstaigos vadovui, palaiko tvarką kolektyvinės apsaugos statinių patalpose. Budintys

darbuotojai sudaro sąrašus atvykusių asmenų, kontroliuoja, kad asmenys būtų numatytose patalpose.

248. Materialinės priemonės įgyvendinamos atsižvelgiant į evakuotų ir kolektyvinės apsaugos statinyje apgyvendintų gyventojų skaičių ir kategorijas.

Apgyvendintų gyventojų kategorijos	%
Vaikai nuo 0 iki 6 mėn.	1,32
Vaikai nuo 7 iki 11 mėn.	0,95
Vaikai nuo 1 iki 3 metų	6,58
Vaikai nuo 4 iki 6 metų	6,41
Vaikai nuo 7 iki 9 metų	6,37
Mergaitės nuo 10 iki 18 metų	9,01
Berniukai nuo 10 iki 18 metų	9,52
Moterys nuo 19 iki 50 metų	17,42
Moterys nuo 51 iki 65 metų	4,72
Vyrai nuo 19 iki 65 metų	27,90
Moterys nuo 65 metų	2,62
Vyrai nuo 65 metų	2,18
Nėščios moterys	2,40
Krūtimi maitinančios moterys	2,60

249. Kolektyvinės apsaugos statinyje vienam gyventojui skiriama apie 3,5 kv. m gyvenamosios patalpos grindų ploto, kurį sudaro gulimos vietos plotas, tarpas tarp dviejų gulimų vietų, taip pat prieigoms ir praeigoms numatytas plotas.

250. Rekomenduojama gulimas vietas išdėstyti eilėmis arba grupėmis (priedas), siekiant kuo optimaliau išnaudoti patalpos plotą ir sudaryti sąlygas, kad šeimos nariai ir artimieji būtų kartu.

251. Tarp gulimų vietų eilių (grupių) numatomos ne siauresnės kaip 0,75 m pločio išilginės ir skersinės praeigos, o centrinės praeigos ir praeigos kraštuose turi būti ne siauresnės kaip 1,2 m.

252. Pagal sienas numatomas ne siauresnis kaip 0,75 m pločio plotas sėdimoms vietoms, drabužių kabykloms, drabužių ir avalynės spintelėms, stelažams, neįgalųjų vežimėliams, kitiems asmeniniams daiktams ir inventoriui laikyti, taip pat geriamojo vandens, arbatos ir kavos aparatams, patalpos šildymo prietaisams pastatyti. Esant galimybei sėdimos vietos ir vietos inventoriui laikyti numatomos šalia gulimų vietų, tačiau praeigos tarp gulimų vietų ir prieigos prie jų, taip pat išėjimai iš patalpos neturi būti užstatyti.

253. Gulimai vietai numatoma ne mažiau kaip 1,8 kv. m grindų ploto. Šioje vietoje gali būti paklojamas čiužinys, pastatoma sulankstomoji lova ar patiesiamas kilimėlis su miegmaišiu;

254. Rekomenduojamas gulimų vietų išdėstymas gyvenamojoje patalpoje pateikiamas 9 priede.

255. Sėdimos vietos įrengiamos ne mažiau kaip 30 proc. apgyvendintų gyventojų.

256. Esant galimybei patalpa aprūpinama geriamojo vandens, šildytuvais.

257. Viena tualetų kabina turėtų būti numatyta ne daugiau kaip 20 žmonių, tačiau ypatingais atvejais, ne ilgiau kaip 24 valandoms, vieną tualetų kabiną galima numatyti iki 50 žmonių. Jei trūksta tualetų kabinų arba tualetų patalpų nėra, tinkamoje kolektyvinės apsaugos statinio vietoje, esant galimybei, organizuojamas kilnojamų biotualetų pastatymas.

258. Direktorius pavaduotojas ūkio reikalams užtikrina, pagal galimybes, kolektyvinės apsaugos statinių inžinerinių sistemų tinkamą ir pakankamą funkcionavimą.

259. Maistas gyventojams ruošiamas virtuvėje, gyventojai maitinami(si) kolektyvinės apsaugos statinio patalpoje, kurioje vienu metu galėtų maitintis ne mažiau kaip 30 proc. gyventojų.

260. Esant galimybei maisto paruošimą ir gyventojų maitinimą(si) galima organizuoti šalia kolektyvinės apsaugos statinio esančioje kito ūkio subjekto ar įstaigos valgykloje.

261. Jei 25 proc. ir daugiau apgyvendintų gyventojų sudaro vaikai iki 9 metų, nėščios ir krūtimi maitinančios moterys, slaugomi ar neįgalūs asmenys, prireikūs jiems pagal galimybes įrengiama atskira maitinimo(si) patalpa.

262. Parenkama ir įrengiama maisto produktų saugojimo patalpa (-os), kuri (-ios) esant galimybei aprūpinama (-os) šaldytuvu (-ais), lentynomis, stelažais.

263. Geriamasis vanduo tiekiamas iš kolektyvinės apsaugos statinyje esančio vandentiekio tinklo, jeigu vandens debitas užtikrina ne mažesnę kaip 15 litrų per parą vandens poreikį vienam gyventojui. Jei kolektyvinės apsaugos statinyje nėra vandentiekio tinklo, geriamasis vanduo atvežamas automobilineis cisternomis arba plastikiniuose buteliuose. Gyventojams turi būti sudaryta galimybė į turimas asmenines talpyklas prisipilti geriamojo vandens bet kuriuo paros metu.

264. Jei geriamasis vanduo yra atvežamas, geriamojo vandens atsargos (sudaromos 3 dienoms 10 proc. visų kolektyvinės apsaugos statinyje apgyvendintų gyventojų, vienam gyventojui numatant 6 litrus geriamojo vandens per parą) laikomos geriamojo vandens atsargų laikymo patalpoje arba maitinimo(si), maisto ruošimo ar maisto produktų saugojimo patalpose.

265. Jeigu yra daugiau asmenų norinčių pasinaudoti Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ patalpomis kaip kolektyvinės apsaugos statiniu, negu yra numatyta - įstaigos vadovas informuoja savivaldybės ESK ir gauna informaciją apie artimiausią galintį priimti žmones kolektyvinės apsaugos statinį. Ši informacija perduodama būtiniam darbuotojui, kuris informuoja suinteresuotus asmenis. Įstaigos darbuotojai, vaikai, jeigu nekelia pavojaus gyvybei ir sveikatai, aprūpinami indais iš virtuvės pagal tuo metu turimus resursus.

266. Dėl ekstremaliosios situacijos ar karo veiksmų apgyvendinti gyventojai kolektyvinės apsaugos statinyje gyvena tol, kol bus priimtas sprendimas gyventojams grįžti į nuolatinę gyvenamąją vietą arba kol naujoje vietoje gyventojai bus laikinai aprūpinti kitu gyvenamuoju būstu.

267. Jeigu iškilą pavojų Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ kolektyvinės apsaugos statiniuose esantiems asmenims, įstaigos vadovas nedelsiant informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administraciją. Savivaldybės ESK pirmininko ar savivaldybės ESK nurodymu, įstaigos darbuotojai, vaikai ir kiti asmenys turės evakuotis į kitus savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos nurodytus kolektyvinės apsaugos statinius.

268. Esant poreikiui Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas pateikia prašymą Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl transporto priemonių. Darbuotojai, vaikai bei kiti asmenys, susirinkę nurodytoje evakuotų asmenų surinkimo vietoje, laukia atvykstančio savivaldybės autotransporto, kuriuo žmonės organizuotai bus vežami į numatytą vietą.

VIII SKYRIUS VEIKLOS TĘSTINUMO UŽTIKRINIMAS

269. Likvidavus įvykį, vertinama ar įstaigos patalpose galima vykdyti veiklą, užtikrinant darbuotojų, vaikų saugumą ir sveikatą. Įstaigos veikla gali būti tęsiama:

269.1. saugioje įstaigos patalpų dalyje;

269.2. jeigu esamos sąlygos įstaigos patalpose kelia grėsmę saugai ir sveikatai, suderinus su Vilniaus miesto savivaldybės administracija, įstaigos veikla gali būti perkelta į kitos įstaigos, įmonės patalpas iki tol kol bus dalinai ar pilnai atkurta Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ veikla.

270. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ veikla tęsiama:

270.1. kai įvykis, ekstremalus įvykis likviduotas ir įstaigos patalpose nekyla pavojus darbuotojų, vaikų saugumui ir sveikatai;

270.2. kai yra galimybė tęsti dalyje įstaigos patalpų užtikrinant darbuotojų, vaikų saugumą ir sveikatą;

270.3. kai yra galimybė įstaigos veiklą tęsti kitose įstaigos, įmonės saugiose patalpose.

271. Priklausomai nuo avarijos pobūdžio ir masto, gali būti sustabdoma Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ veikla. Atsižvelgiant į poveikio mastus, vykdomi ekstremalaus įvykio ar situacijos padarinių (įrengimų ir konstrukcijų atstatymo ir panašiai) likvidavimo darbai.

272. Privaloma imtis priemonių pavojingų medžiagų, patekusių į aplinką, sklidimui lokalizuoti, neleisti joms patekti į vandens telkinius, preliminariai nustatyti į aplinką patekusių pavojingų medžiagų kiekį, o atstatomuosius darbus pradėti tik atvykus civilinės saugos pajėgų

atstovams ir gavus jų leidimą bei surengus atstatomųjų darbų dalyviams instruktažą, taip pat aprūpinus darbų dalyvius būtinomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis.

273. Sanitarinio švarinimo organizavimas:

273.1. avarijos likvidavimo metu žmonių, kurie vykdė gelbėjimo darbus, sanitarinis švarinimas (taršos pašalinimas nuo kūno) atliekamas numatytuose punktuose. Avarijos atveju užteršti drabužiai turėtų būti pakeisti švariais;

273.2. sanitarinis švarinimas atliekamas asmeniškai ir savarankiškai kiekvieno asmens, dalyvavusio gelbėjimo darbuose, o avarijos metu nukentėjusių žmonių sanitarinį švarinimą atlieka civilinės saugos pajėgų darbuotojai;

273.3. priklausomai nuo aplinkybių atliekamas patalpų dezinfekavimas, nukenksminimas.

274. Vilniaus lopšelio-darželio „Aušrelė“ vadovas pasirenka, priklausomai nuo įvykusio įvykio, ekstremalaus įvykio pobūdžio, reikalingas atstatymo priemones, kurių tinkamumą ir tikslumą apsprendžia, esant būtinumui, konsultuodamasis su atitinkamos srities specialistais.

275. Neįsitikinus, kad saugu patalpose, po įvykių, ekstremalių įvykių, ekstremalių situacijų, nenaudoti atviros ugnies šaltinių, nejungti elektros jungiklių ir panašiai, nes patalpose gali būti susikaupusių pavojingų medžiagų, pažeisti elektros kabeliai, instaliacija, įvertinti, kad gali būti pažeistos pastato laikančiosios konstrukcijos ir bet kada sugriūti. Gali būti užteršti maisto produktai, vanduo.

276. Veiklos atnaujinimui būtina atlikti:

276.1. gauti valstybinės priežiūros institucijų leidimą atnaujinti objekto veiklą;

276.2. patikrinti ir pakeisti sugadintus įrenginius, suremontuoti pažeistas pastatų konstrukcijas ir kt.;

276.3. atstatyti pažeistus elektros, ryšių ir komunalinius tinklus;

276.4. sutvirtinti nesaugias galinčias griūti konstrukcijas ir statinius;

276.5. likviduoti ir lokalizuoti padarinius vandens tiekimo ir kanalizacijos tinkluose bei juos atstatyti;

276.6. jeigu objekte buvo pavojingų medžiagų tarša: surinkti išsiliejusias pavojingas medžiagas į tam skirtus konteinerius; atlikti užteršto žemės paviršiaus nukenksminimą ir pakeitimą; ištirti ar nėra susikaupusių pavojingų medžiagų kanalizacijos šuliniuose, kitose ertmėse;

276.7. informuoti valstybinės priežiūros institucijas apie veiklos atnaujinimą;

276.8. ir kita priklausomai nuo įvykio pobūdžio, aplinkybių;

277. Įvertinti patirtas išlaidas, nuostolius.